

Міністерство освіти і науки України
Тернопільський національний економічний університет

Кафедра економічної теорії

МАКРОЕКОНОМІКА

Збірник задач, вправ, контрольних і
тестових завдань

Тернопіль
«Астон»
2009

Макроекономіка.

Збірник задач, вправ, контрольних і тестових завдань.
– Тернопіль: «Астон»-ТНЕУ, 2009. – 73 с.

Автори-укладачі:

кандидати економічних наук, доценти

Ковальчук В.М., Вербінський М.М., Вергелес Т.І.

Відповідальний за випуск:

Зав.кафедри економічної теорії, доктор економічних наук, професор

Козюк В.В.

Посібник «Макроекономіка: збірник задач, вправ, контрольних і тестових завдань» призначено для студентів Тернопільського національного економічного університету усіх форм навчання. Він складений за робочою програмою курсу макроекономіки, який читається в університеті.

Навчально-методичний посібник «Макроекономіка» рекомендовано до публікації кафедрою економічної теорії ТНЕУ 17 листопада 2009 р., протокол №3. Розглянуто і рекомендовано до випуску навчально-методичною радою факультету банківського бізнесу ТНЕУ 20 листопада 2009 р., протокол №3.

© Ковальчук В.М., Вербінський М.М., Вергелес Т.І., м.Тернопіль, ММІМ.

© Видавництво «Астон», м.Тернопіль, ММІМ.

ЗАДАЧІ І ВПРАВИ ДЛЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Тема 1. Макроекономіка як наука

Завдання 1/1

Визначіть, які з перерахованих економічних змінних є **ендогенними** (внутрішніми), а які **екзогенними** (зовнішніми) для макроекономічних моделей: *зайнятість, пропозиція, інвестиції, інфляція, споживання, процентна ставка, валютний курс, податки, грошова маса.*

Завдання 1/2

Визначіть, які з перерахованих економічних змінних є змінними **запасу**, а які змінними **поток**: *обсяг капіталу в економіці, приріст капіталу, кількість безробітних, сукупний продукт, річне споживання, річні інвестиції, національний дохід, державний борг, приріст продукту, зміна кількості безробітних.*

Тема 2. Макроекономічні параметри та їх вимір

Завдання 2/1

Використовуючи один з методів, розрахуйте обсяг ВВП за наступними табличними показниками національної економіки (в умовних грошових одиницях).

Заробітна плата	200	Рента	12
Споживчі витрати	160	Непрямі податки	20
Амортизація	30	Прибуток з дивідендами	68
Приватні чисті інвестиції	20	Процент	24
Державні закупівлі продукту	16	Нерозподілений прибуток	10

Завдання 2/2

У таблиці дано наступні гіпотетичні показники (в млрд. умовних гр.од.).

Трансфертні платежі	40	Нерозподілений прибуток	28
Валові внутрішні інвестиції	162	Амортизація	79
Непрямі податки на бізнес	70	Особисті споживчі витрати	772
Особистий по доходний податок	26	Податок на прибуток корпорацій	14
Експорт	30	Внески на соціальне страхування	2
Імпорт	19	Державні закупівлі продукту	85

Розрахуйте: 1) показники ВВП і доходу в особистому розпорядженні; 2) обсяг приватних заощаджень в економіці; 3) приріст капіталу в економіці.

Завдання 2/3

Розрахуйте обсяг ВВП за витратами і доходами, якщо у даному році величина споживчих витрат населення досягла 120 млрд.гр.од., фонд заробітної плати склав 98 млрд., вартість спожитого капіталу (амортизація) – 38 млрд., приватні інвестиції – 40 млрд., прибуток фірм з дивідендами – 29 млрд., державні витрати на закупівлю товарів і послуг – 32 млрд., непрямі податки держави на бізнес – 10 млрд., процентні виплати – 18 млрд., рентні виплати – 7 млрд., а чистий експорт – 8 млрд.гр.од.

Завдання 2/4

Припустимо, що національна економіка випускає тільки три продукти.
Використовуючи дані таблиці, обчисліть індекс кількісного обсягу, індекс цін, темпи зростання і приросту номінального ВВП.

Вид продукту	Базовий рік		Поточний рік	
	К-сть, од	Ціна од., грн	К-сть, од	Ціна од., грн
«А»	10	2	10	4
«В»	8	4	10	5
«С»	6	5	10	6

Тема 3. Мікроекономічні основи макроекономіки

Завдання 3/1

Розрахуйте величину мультиплікатора інвестицій за даними таблиці.

Випадки	Гранична схильність до споживання (MPC)	Гранична схильність до заощаджень (MPS)
I	0,4	0,6
II	0,6	0,4
III	0,8	0,2

Завдання 3/2

Обчисліть приріст національного доходу (Y) у шести випадках, якщо приріст первісних інвестицій (I) дорівнює 10 млрд.гр.од., а гранична схильність до споживання (MPC) має наступні значення:
1) 0,4; 2) 0,5; 3) 0,6; 4) 0,7; 5) 0,8; 6) 0,9.

Завдання 3/3

Розрахуйте величину мультиплікатора інвестицій, якщо обсяг національного доходу у першому році склав 74 млрд.гр.од., а потім щорічно зростав на 4 млрд. гр.од., обсяг сукупного споживання у першому році досяг 75 млрд.гр.од., а потім щорічно зростав на 3 млрд.гр.од.

Завдання 3/4

Обчисліть показники граничної схильності до споживання (MPC) та граничної схильності до заощаджень (MPS), якщо у даному році ЧНП досяг 240 млрд. гр.од., а у двох наступних – 260 і 280 млрд.гр.од., обсяг сукупного споживання у першому році склав 244 млрд.гр.од., заощадження у другому році відсутні (дорівнюють 0), а потім зростали по 4 млрд.гр.од. на рік.

Тема 4. Макроекономічна нестабільність

Завдання 4/1

Сучасна інвестиційна модель економічного циклу пояснює циклічні коливання ефектом акселерації інвестицій. Вона відображена у таблиці, яку потрібно заповнити, визначивши стадії (фази) періодичного циклу, а також величини чистих і валових (загальних) інвестицій.

Дані таблиці гіпотетичні, у млрд.ум.гр.од.

Фази циклу	Роки	Сукупний попит	Основний капітал	Інвестиції в економіці		
				I _з	I _ч	I _в
?	1	100	200	20		
	2	90	180	20	?	?
?	3	80	160	20	?	?
	4	80	160	20		

?	5 6	85 90	170 180	20 20	?	?
?	7 8	100 120	200 240	20 20	?	?

Умовні позначення: I_3 – інвестиції на заміщення спожитого основного капіталу, I_4 – інвестиції чисті (приріст інвестицій в економіці), I_B – інвестиції валові (загальні).

Завдання 4/2

Розрахуйте загальний рівень безробіття в економіці, якщо кількість працюючих складає 18 млн. осіб, а число безробітних – 2 млн. осіб. Яким буде рівень безробіття, якщо за рік втратили роботу ще 120 тис. осіб, а 240 тис. безробітних взагалі припинили пошуки роботи.

Завдання 4/3

Природний рівень безробіття в економіці гіпотетичної країни Нейстрія оцінюється у 5%, а загальний дорівнює 9%. Використовуючи ці дані, визначіть: 1) величину відносного відставання фактичного ВВП Нейстрії від потенційного за умови, що коефіцієнт чутливості ВВП до динаміки циклічного безробіття дорівнює 2; 2) втрати ВВП Нейстрії від циклічного безробіття, якщо фактичний обсяг випуску у даному році склав 600 млрд. нейстриків.

Завдання 4/4

Використовуючи закон Окуня (Оукена), визначіть втрати потенційного ВВП у країні, де економічна ситуація характеризується наступними даними: фактичний ВВП – 90 млрд. ум.гр.од.; економічно активне населення – 20 млн. осіб; загальна кількість безробітних – 2 млн. осіб, із загального числа 350 тис. осіб – добровільне (фрикційне) безробіття, 750 тис. осіб – структурне безробіття.

Завдання 4/5

Припустимо, що національна економіка випускає тільки три види продукту. Використовуючи дані таблиці, обчисліть темп інфляції в економіці.

Вид продукту	Базовий рік		Поточний рік	
	К-сть, од	Ціна од., грн	К-сть, од	Ціна од., грн
«А»	8	2	10	4
«В»	6	3	8	5
«С»	4	4	10	6

Тема 5. Макроекономічна рівновага

Завдання 5/1

Національна економіка описується наступними даними: $Y = C + I$; $C = 100 + 0,8Y$; $I = 50$.

Y – національний дохід, C – споживання, I – інвестиції.

Визначіть рівноважний рівень національного доходу і рівноважний рівень заощаджень і споживання. Яким буде незапланований приріст запасу продукту, якщо рівень випуску буде дорівнювати 800? Як зміниться рівноважний рівень доходу, якщо автономні інвестиції зростуть до 100? Яким при цьому буде значення мультиплікатора автономних витрат?

Завдання 5/2

Національна економіка описується наступними даними:

$Y = C + I + G + X_n$; $C = 300 + 0,8Y_d$; $I = 200 + 0,2Y$; $X_n = 100 - 0,04Y$; $G = 200$; $t = 0,2$.

Y – національний дохід, C – споживання, I – інвестиції, G – державні витрати на закупівлю продукту, X_n – чистий експорт, t – номінальна податкова ставка.

Розрахувати: 1) рівноважний рівень національного доходу; 2) величину мультиплікатора автономних витрат.

Завдання 5/3

Знайдіть рівноважний обсяг ЧНП, якщо у першому році він складав 185 млрд.ум.гр.од., а потім щорічно зростав на 10 млрд., початковий обсяг споживання досягав 187,5 млрд., його щорічне зростання – 7,5 млрд., а щорічний приріст інвестицій склав 10 млрд.гр.од.

Тема 6. Економічне зростання

Завдання 6/1

За п'ять років населення Нейстрії зросло з 5,0 до 5,2 млн. осіб. За цей період обсяг реального ВВП зріс від 303 до 312 млрд. нейстриків.

Розрахуйте темпи зростання реального ВВП на пересічного нейстрианця, величину номінального ВВП, якщо за 5 років споживчі ціни зросли у 1,2 раза, а також обчисліть темпи зростання і приросту ВВП.

Завдання 6/2

Національна економіка описується наступною виробничою функцією:

$$Y = AK^{0,4}L^{0,6}$$

Відомо, що темп приросту K (капіталу) дорівнює 3% на рік, а L (кількості зайнятих) – 2%. Загальна продуктивність ресурсів зростає з темпом 1,5% на рік.

Як змінюється обсяг виробництва?

Тема 7. Держава як суб'єкт макроекономічного регулювання

Завдання 7/1

Визначіть, які з перерахованих **економічних функцій держави** були властивими для умов економіки **вільної конкуренції**:

1) забезпечення економіки грошима; 2) антимонопольне регулювання і стимулювання конкуренції; 3) забезпечення основ існування ринкової економіки і задоволення суспільних потреб; 4) визначення головних цілей і пріоритетів макроекономічного розвитку; 5) забезпечення екологічної безпеки і економії невідтворюваних ресурсів; 6) здійснення економічної політики обмеження безробіття та інфляції, послаблення циклічних коливань; 7) захист національного ринку; 8) соціальний захист громадян.

Завдання 7/2

Визначіть, які з перерахованих напрямків державного регулювання ринкової економіки є **адміністративними**:

1) державний контроль над монополями ринками; 2) забезпечення мінімального рівня добробуту і соціального захисту громадян; 3) регулювання процентної ставки; 4) послаблення впливу негативних ефектів системи вільного підприємництва через встановлення правил і норм ринкової поведінки і екологічної безпеки; 5) регулювання грошової маси; 6) захист національного ринку засобами політики економічного протекціонізму; 7) реалізація цільових комплексних програм економічного, соціального і науково-технічного розвитку; 8) регулювання податкових ставок; 9) розробка і впровадження правових господарських норм; 10) встановлення національних стандартів якості та санітарних норм.

Завдання 7/3

Визначіть, які з **цілей** макроекономічної політики є **альтернативними**, складаючи взаємосуперечливе поєднання:

- 1) економічне зростання і макроекономічна рівновага;
- 2) повна зайнятість і безінфляційний розвиток економіки;
- 3) соціальний захист і справедливий розподіл доходів;

- 4) економічна свобода в ринкових межах і збільшення вільного часу громадян як основи їх розвитку;
- 5) економічна ефективність і екологічний захист.

Тема 8. Фіскальна макроекономічна політика

Завдання 8/1

Національна економіка описується наступними даними:

$C = 20 + 0,8(Y - T + F)$ (споживання); $I = 60$ (інвестиції); $T = 40$ (податки);

$F = 10$ (трансферти); $G = 30$ (державні витрати).

- 1) Розрахуйте рівноважний рівень доходу.
- 2) Як зміниться рівноважний рівень доходу та сальдо державного бюджету, яким буде мультиплікатор державних витрат, якщо уряд збільшить свої витрати до 40?
- 3) Як зміниться рівноважний рівень доходу і сальдо державного бюджету, яким буде мультиплікатор державних витрат, якщо уряд збільшить податки з 40 до 50, залишивши рівень державних витрат на позначці 30?
- 4) Як зміниться рівноважний рівень доходу та сальдо державного бюджету, яким буде мультиплікатор державних витрат, якщо уряд одночасно збільшить свої витрати з 30 до 40 і податки – з 40 до 50?

Завдання 8/2

Припустимо, що державні закупівлі продукту дорівнюють 500, податкова функція має вигляд $T = 0,4Y$, функція трансфертів $F = 0,2Y$, рівень цін $P = 1$, державний борг $D = 1000$ за ставки відсотка $R = 0,1$, реальний обсяг виробництва дорівнює 2000, а потенційний складає 2500.

Виходячи із цих даних, дайте відповідь на питання:

Яким є сальдо державного бюджету – позитивним чи негативним?

Яка величина структурного і циклічного дефіциту державного бюджету?

Завдання 8/3

Припустимо, що державний бюджет було збалансовано і в економіці діє система пропорційного оподаткування. Чи збільшиться рівноважний рівень доходів і виникне бюджетний дефіцит, якщо, за інших рівних умов, автономні інвестиції зростатимуть?

Тема 9. Монетарна макроекономічна політика

Завдання 9/1

Яким чином зростання процентної ставки може вплинути на норму резервування депозитів і співвідношення «готівка – депозити»? Якщо взяти до уваги цей ефект, то який вигляд прийме крива пропозиції грошей?

Завдання 9/2

Норма обов'язкових резервів дорівнює 20%. Комерційний банк зберігає ще 5% від суми депозитів у якості надлишкових резервів. Величина депозитів складає 10000.

Яку максимальну суму банк може використати для кредитування?

Завдання 9/3

Знайдіть величину простого грошового мультиплікатора та кількість безготівкових грошей у грошовій масі в обігу, якщо маса готівки і безготівкових грошей в обігу дорівнює 210 млрд.гр.од., а норма обов'язкового резервування складає 25%.

Завдання 9/4

Знайдіть величину повного грошового мультиплікатора, якщо маса готівки і безготівкових грошей в обігу дорівнює 210 млрд.гр.од., а активи центрального банку складають 70 млрд.гр.од. Виходячи з цього, розрахуйте також частку готівки у грошовій масі в обігу і норму обов'язкових банківських резервів.

Тема 10. Вибір моделей макроекономічної політики

Завдання 10/1

Виявіть результати жорсткої бюджетної політики уряду з метою зниження рівня інфляції, використовуючи моделі AD-AS, «кейнсіанського хреста», IS-LM і криву Філіпса.

Тема 11. Зовнішня торгівля і зовнішньоекономічна політика

Завдання 11/1

У країні **A** один робітник може виробити за робочий день 12 м^2 шовку або 2 кг масла, а в країні **B** робітник виготовляє за робочий день 4 м^2 шовку або 8 кг масла. Дайте відповідь на такі питання:

- 1) Які відносні ціни у країнах **A** і **B** за відсутності торгівлі між ними?
- 2) Що будуть поставляти країни **A** і **B** на експорт після встановлення торгових відносин між ними?
- 3) У яких межах можуть коливатися світові ціни після встановлення міжнародних торгових відносин?
- 4) Якщо припустити, що до встановлення міжнародних торгових відносин один робітник у країні **A** виробляв за день 8 м^2 шовку або $1,5 \text{ кг}$ масла, а в країні **B** – 1 м^2 шовку або 6 кг масла, то яким буде загальний приріст виробництва шовку і масла у результаті спеціалізації країн на випуску відносно дешевших продуктів?
- 5) Якщо реальне співвідношення у торгівлі між країнами **A** і **B** склалося на рівні 2 м^2 шовку за 1 кг масла, то яким буде вигравш від спеціалізації і торгівлі для кожної країни?

Завдання 11/2

Уряд країни увів тарифи на імпорт цукру у розмірі $0,02 \$$ за 1 кг цукру. Світова ціна 1 кг цукру дорівнює $0,1 \$$. Обсяг внутрішнього виробництва цукру за умов вільної торгівлі складає 6 млрд. кг на рік, а при існуванні тарифу на імпорт – 8 млрд. кг на рік. Обсяг внутрішнього споживання цукру за умов вільної торгівлі складає 22 млрд. кг на рік, а при введенні тарифу на імпорт – 20 млрд. кг на рік. Обсяг імпорту цукру у дану країну за умов вільної торгівлі складає 16 млрд. кг на рік, а при введенні тарифу на імпорт – 12 млрд. кг на рік.

Використовуючи ці дані, розрахуйте:

- 1) втрати споживачів даної країни від введення тарифу на імпорт цукру;
- 2) вигравш виробників цукру даної країни від запровадження тарифу;
- 3) збільшення доходів державного бюджету від запровадження тарифу на імпорт цукру;
- 4) чисті втрати національного добробуту країни від обмеження імпорту.

Тема 12. Макроекономічна політика у відкритій економіці

Завдання 12/1

Уряд Великої Британії встановив валютний курс на рівні $1 \text{ £} = 2,40 \$$ ($1 \text{ фунт стерлінгів} = 2,40 \text{ долара США}$). Обсяг пропозиції фунтів стерлінгів за цим курсом дорівнює 180 млн. £ . Обсяги попиту на фунти стерлінгів наведені у таблиці.

Ціна фунта (у доларах США)	2,0	2,1	2,2	2,3	2,4	2,5
Обсяг попиту (млн. £)	200	190	180	170	160	150

Використовуючи ці дані, дайте відповідь на питання:

- 1) Чи повинен Центральний банк Великої Британії за встановленого валютного курсу продавати фунти?
- 2) Що станеться у цьому випадку з офіційними валютними резервами британського Центрального банку? Як відобразити ці зміни резервів у платіжному балансі?

Завдання 12/2

Припустимо, що Мексика намагається стабілізувати співвідношення власного песо до долара США за умови, що ціни у доларах щорічно зростають на 7%. Проаналізуйте ситуацію і дайте відповідь на питання:

- 1) Яким повинен бути рівень інфляції у Мексиці для стабілізації обмінного курсу валют?
- 2) Яким повинен бути темп зростання грошової маси в обігу Мексики, якщо співвідношення кількісної теорії грошей виконуються як у Мексиці, так і в США за постійних поведінкових коефіцієнтів k , а темп економічного зростання у Мексиці складає 2% на рік?
- 3) Чи будуть сталими поведінкові коефіцієнти, якщо у Мексиці з'явилася тенденція до зниження процентних ставок?

Завдання 12/3

Національна економіка описується наступними даними:

- 1) експорт товарів складає 19650 \$; 2) імпорт товарів складає 21758 \$;
- 3) громадяни одержують процентні виплати із-за кордону у розмірі 3621 \$;
- 4) країна виплачує іноземним інвесторам проценти у розмірі 1394 \$;
- 5) витрати громадян на туризм за кордон складає 1919 \$;
- 6) доходи країни від іноземних туристів складають 1750 \$;
- 7) односторонні трансферти країни дорівнюють 2388 \$;
- 8) відтік капіталу з країни – 4174 \$; 9) приплив капіталу у країну – 6612 \$.

Використовуючи ці дані, розрахуйте сальдо поточного рахунку, рахунку руху капіталу і платіжного балансу країни.

Як змінилися офіційні валютні резерви країни?

Задачі і вправи для самостійної роботи

До теми 2. Макроекономічні параметри та їх вимір

Завдання 2/1 (с)

Результати яких економічних угод із перерахованих будуть враховані у ВВП, а результати яких не будуть?

- 1). Покупець придбав автомобіль, який два роки був у користуванні, за 25 тис.грн.
- 2). Сім'я продала стару квартиру за 200 тис.грн. і купила нову у щойно збудованому будинку за 240 тис.грн.
- 3). Підприємець придбав акції певної корпорації на суму 540 тис.грн.
- 4). Фірма придбала десять нових комп'ютерів на суму 60 тис.грн.
- 5). Фірма випустила продукцію на суму 180 тис.грн., половину продала через свій фірмовий магазин, а половину зберігає на складі.
- 6). Видавництво продало книги, які зберігалися на складі з минулого року, на суму 20 тис.грн.

Завдання 2/2 (с)

У таблиці дано наступні гіпотетичні показники (в млрд. умовних гр.од.).

Споживчі витрати	490	Дивіденди	28
------------------	-----	-----------	----

Трансфертні виплати	24	Заробітна плата	442
Рента	28	Непрямі податки на бізнес	36
Амортизація	54	Податок на прибуток корпорацій	38
Чистий експорт	6	Нерозподілений прибуток	42
Сальдо доходів із-за кордону	- 6	Державні закупівлі продукту	144
Внески на соц. страхування	10	Прибуток підприємств	112
Процент	34	Чисті приватні інвестиції	66
Особистий податковий податок	32	Особисті заощадження	32

Розрахуйте: 1) ВВП за грошовими витратами; 2) ВВП за грошовими доходами; 3) чистий національний продукт і валовий національний дохід; 4) дохід в особистому розпорядженні громадян.

Завдання 2/3 (с)

У таблиці дано наступні гіпотетичні показники (в млрд. умовних гр.од.).

Трансфертні платежі	40	Нерозподілений прибуток	28
Валові внутрішні інвестиції	162	Амортизація	79
Непрямі податки на бізнес	70	Особисті споживчі витрати	772
Особистий податковий податок	26	Податок на прибуток корпорацій	14
Експорт	30	Внески на соціальне страхування	2
Імпорт	19	Державні закупівлі продукту	85

Розрахуйте: 1) показники ВВП і доходу в особистому розпорядженні; 2) обсяг приватних заощаджень в економіці; 3) приріст капіталу в економіці.

Завдання 2/4 (с)

Припустимо, що національна економіка випускає тільки два продукти: **A** – споживчий і **B** – інвестиційний. У поточному році було вироблено 200 од. продукту **A** за ціною 2 грн. за одиницю і 20 од. продукту **B** за ціною 4 грн. кожна. До кінця поточного року 6 од. продукту **B** зносилися і вимагають своєї заміни. Щоб забезпечити економічне зростання, у наступному році потрібно розширити випуск продукту **B** на 4 одиниці.

Розрахуйте наступні показники: 1) ВВП; 2) ЧНП; 3) обсяг споживання; 4) обсяг валових інвестицій; 5) обсяг чистих інвестицій.

Завдання 2/5 (с)

Припустимо, що національна економіка випускає тільки три продукти.

Використовуючи дані таблиці, обчисліть індекс кількісного обсягу, індекс цін, темпи зростання і приросту номінального ВВП.

Вид продукту	Базовий рік		Поточний рік	
	К-сть, од	Ціна од., грн	К-сть, од	Ціна од., грн
«А»	10	2	10	4
«В»	8	4	10	5
«С»	6	5	10	6

Завдання 2/6 (с)

Використовуючи умови завдання 2/9 (с), розрахуйте індекси цін Пааше, Ласпейраса і Фішера.

Завдання 2/7 (с)

Знайти величину реального ВВП гіпотетичної країни у даному році, якщо минулого року його обсяг склав 480 млрд.гр.од., темп приросту за рік досяг 10 відсотків, однак ціни зросли у 1,2 раза.

До теми 3. Мікроекономічні основи макроекономіки

Завдання 3/1 (с)

Розрахуйте величину мультиплікатора інвестицій за даними таблиці.

Випадки	Гранична схильність до споживання (MPC)	Гранична схильність до заощаджень (MPS)
I	0,4	0,6
II	0,6	0,4
III	0,8	0,2

Завдання 3/2 (с)

Розрахуйте величину мультиплікатора інвестицій, якщо обсяг національного доходу у першому році склав 148 млрд.гр.од., а потім щорічно зростав на 8 млрд. гр.од., обсяг сукупного споживання у першому році досяг 150 млрд.гр.од., а потім щорічно зростав на 6 млрд.гр.од.

Завдання 3/3 (с)

Обчисліть показники граничної схильності до споживання (MPC) і граничної схильності до заощаджень (MPS), якщо у даному році ЧНП досяг 120 млрд. гр.од., а у двох наступних – 130 і 140 млрд. гр.од., обсяг сукупного споживання у першому році склав 122 млрд.гр.од., заощадження у другому році відсутні (дорівнюють 0), а потім зростали по 2 млрд.гр.од. на рік.

До теми 4. Макроекономічна нестабільність

Завдання 4/1 (с)

Чисельність населення гіпотетичної країни Нортумбрія 12 млн. осіб, із них 3,5 млн. – діти до 16 років, а також недієздатні та засуджені, 2,5 млн. – вибули з економічно активного населення, 240 тис. – безробітні, 760 тис. осіб – працівники, зайняті неповний робочий день, які водночас шукають нову роботу.

Використовуючи ці статистичні дані, розрахуйте:

- 1) величину робочої сили країни; 2) загальний рівень безробіття.

Завдання 4/2 (с)

Розрахуйте загальний рівень безробіття в економіці, якщо кількість працюючих складає 36 млн. осіб, а число безробітних – 4 млн. осіб.

Яким буде офіційний рівень безробіття, якщо за рік втратили роботу ще 240 тис. осіб, а 480 тис. безробітних взагалі припинили пошуки роботи.

Завдання 4/3 (с)

Природний рівень безробіття в економіці гіпотетичної країни Нейстрія оцінюється у 5%, а загальний дорівнює 9%. Використовуючи ці дані, визначіть:

- 1) величину відносного відставання фактичного ВВП Нейстрії від потенційного за умови, що коефіцієнт чутливості ВВП до динаміки циклічного безробіття дорівнює 2;
- 2) втрати ВВП Нейстрії від циклічного безробіття, якщо фактичний обсяг випуску у даному році склав 400 млрд. нейстриків.

Завдання 4/4 (с)

Використовуючи закон Окуна (Оукена), визначіть втрати потенційного ВВП у країні, де економічна ситуація характеризується наступними даними:

фактичний ВВП – 180 млрд.ум.гр.од.; економічно активне населення – 10 млн. осіб; загальна кількість безробітних – 1 млн. осіб, із загального числа 175 тис. осіб – добровільне (фрикційне) безробіття, 375 тис. осіб – структурне безробіття.

Завдання 4/5 (с)

Припустимо, що національна економіка випускає тільки три види продукту.
Використовуючи дані таблиці, обчисліть темп інфляції в економіці, прийнявши індекс цін у базовому році за 1,0.

Вид продукту	Базовий рік		Поточний рік	
	К-сть, од	Ціна од., грн	К-сть, од	Ціна од., грн
«А»	8	2	10	4
«В»	6	3	8	5
«С»	4	4	10	6

До теми 5. Макроекономічна рівновага

Завдання 5/1 (с)

Національна економіка описується наступними даними:

$$Y = C + I; C = 100 + 0,8Y; I = 50. Y - \text{національний дохід}, C - \text{споживання}, I - \text{інвестиції}.$$

- 1). Визначіть рівноважний рівень національного доходу і рівноважний рівень заощаджень і споживання.
- 2). Яким буде незапланований приріст запасу продукту, якщо рівень випуску дорівнює 800?
- 3). Як зміниться рівноважний рівень доходу, якщо автономні інвестиції зростуть до 100? Яким при цьому буде значення мультиплікатора автономних витрат?

Завдання 5/2 (с)

Національна економіка описується наступними даними:

$$Y = C + I + G + X_n; C = 300 + 0,8Y_d; I = 200 + 0,2Y; X_n = 100 - 0,04Y; G = 200; t = 0,2.$$

Y – національний дохід, C – споживання, I – інвестиції, G – державні витрати на закупівлю продукту, X_n – чистий експорт, t – номінальна податкова ставка.

Розрахувати: 1) рівноважний рівень національного доходу; 2) величину мультиплікатора автономних витрат.

Завдання 5/3 (с)

Знайдіть рівноважний обсяг ЧНП, якщо у першому році він складав 185 млрд. ум. гр.од., а потім щорічно зростає на 10 млрд., початковий обсяг споживання досягав 187,5 млрд., його щорічне зростання – 7,5 млрд., а щорічний приріст інвестицій склав 10 млрд. ум.гр.од.

До теми 6. Економічне зростання

Завдання 6/1 (с)

Національна економіка описується наступною виробничою функцією:

$$Y = AK^{0,4}L^{0,6}.$$

Відомо, що темп приросту K (капіталу) дорівнює 3% на рік, а L (кількості зайнятих) – 2%. Загальна продуктивність ресурсів зростає з темпом 1,5% на рік.

Як змінюється обсяг виробництва?

До теми 8. Фіскальна макроекономічна політика

Завдання 8/1 (с)

Національна економіка описується наступними даними:

$$C = 10 + 0,8(Y - T + F) \text{ (споживання)}; I = 30 \text{ (інвестиції)}; T = 20 \text{ (податки)}; F = 5 \text{ (трансфери)};$$

$$G = 15 \text{ (державні витрати)}; \text{експорт дорівнює імпорту.}$$

Розрахуйте:

1. Як зміниться рівноважний рівень доходу та сальдо державного бюджету, яким буде мультиплікатор державних витрат, якщо уряд збільшить свої витрати до 20?
2. Як зміниться рівноважний рівень доходу та сальдо державного бюджету, яким буде мультиплікатор державних витрат, якщо уряд збільшить податки з 20 до 25, залишивши рівень державних витрат на позначці 15?
3. Як зміниться рівноважний рівень доходу та сальдо державного бюджету, яким буде мультиплікатор державних витрат, якщо уряд одночасно збільшить свої витрати з 15 до 20 і податки – з 20 до 25?

Завдання 8/2 (с)

Уявимо, що державні закупівлі продукту дорівнюють 1000, податкова функція має вигляд $T = 0,475Y$, функція трансфертів $F = 0,2Y$, рівень цін $P = 1$, державний борг $D = 2000$ за ставки відсотка $R = 0,1$, реальний обсяг виробництва дорівнює 4000, а потенційний складає 6200.

Виходячи із цих даних, дайте відповідь на питання:

1. Яким є сальдо державного бюджету – позитивним чи негативним?
2. Яка величина структурного і циклічного дефіциту державного бюджету?

До теми 9. Монетарна макроекономічна політика

Завдання 9/1 (с)

Як зміниться пропозиція грошей (M^S), якщо коефіцієнт депонування (c) зріс від 0,2 до 0,25, норма резервування (r) дорівнює 0,35, а грошова база (A) складає 20 млрд. \$.?

Завдання 9/2 (с)

Знайдіть величину простого грошового мультиплікатора та кількість безготівкових грошей у грошовій масі в обігу, якщо маса готівки і безготівкових грошей в обігу дорівнює 420 млрд.гр.од., а норма обов'язкового резервування складає 33%.

Завдання 9/3 (с)

Знайдіть величину повного грошового мультиплікатора, якщо маса готівки і безготівкових грошей в обігу дорівнює 420 млрд.гр.од., а активи центрального банку складають 210 млрд.гр.од.

Виходячи із цього, розрахуйте також частку готівки у грошовій масі в обігу і норму обов'язкових банківських резервів.

До теми 11. Зовнішня торгівля і зовнішньоекономічна політика

Завдання 11/1 (с)

У країні **A** один робітник може виробити за робочий день 6 кг цукру або 1 л олії, а в країні **B** робітник виготовляє за робочий день 2 кг цукру або 4 л олії. Дайте відповідь на такі питання:

- 1) Які відносні ціни у країнах **A** і **B** за відсутності торгівлі між ними?
- 2) Що будуть поставляти країни **A** і **B** на експорт після встановлення торговельних відносин між ними?
- 3) У яких межах можуть коливатися світові ціни після встановлення міжнародних торговельних відносин?
- 4) Якщо припустити, що до встановлення міжнародних торговельних відносин один робітник у країні **A** виробляв за день 4 кг цукру або 0,75 л олії, а в країні **B** – 0,5 кг цукру або 3 л олії, то яким буде загальний приріст виробництва цукру і олії у результаті спеціалізації країн на випуску відносно дешевших продуктів?
- 5) Якщо реальне співвідношення у торгівлі між країнами **A** і **B** склалося на рівні 1 кг цукру за 0,5 л олії, тобто 2 кг цукру обмінюється на 1 л олії, то яким буде вигоду від спеціалізації і торгівлі для кожної країни?

Завдання 11/2 (с)

У таблиці наведено дані про попит і пропозицію на годинники у гіпотетичних країнах Австралія та Нортумбрія.

Ціна годинника, \$ за шт.	Австралія		Нортумбрія	
	Попит, тис.шт.	Пропозиція, тис.шт.	Попит, тис.шт.	Пропозиція, тис.шт.
10	22	0	16	6
20	18	4	10	10
30	14	8	7	13
40	12	12	4	16
50	10	16	1	19
60	8	19	0	21
70	6	21	0	22
80	4	22	0	23

Використовуючи табличні дані, визначіть:

- 1) Рівноважні ціни і кількість годинників на ринках в обох країнах за відсутності зовнішньої торгівлі.
- 2) Рівноважні ціни і кількість годинників на ринках в обох країнах за існування зовнішньої торгівлі.
- 3) Яка країна буде експортувати годинники і скільки?

До теми 12. Макроекономічна політика у відкритій економіці

Завдання 12/1 (с)

Уряд Нейстрії встановив валютний курс на рівні 1 нейстрик = 1,20 динарів Австралії. Обсяг пропозиції нейстриків за цим курсом дорівнює 90 млн. Обсяги попиту на нейстрики наведені у таблиці.

Ціна нейстрика (у динарах Австралії)	1,0	1,1	1,2	1,3	1,4	1,5
Обсяг попиту (млн. нейстриків)	100	90	80	70	60	50

Використовуючи ці дані, дайте відповідь на питання:

- 1) Чи повинен Центральний банк Нейстрії за встановленого валютного курсу продавати свої нейстрики?
- 2) Що станеться у цьому випадку з офіційними валютними резервами нейстріанського Центрального банку?

Завдання 12/2 (с)

На основі табличних даних (у млрд. \$) складіть платіжний баланс країни, класифікуючи кожну операцію як дебет чи кредит і виділяючи основні його розділи – поточний баланс, баланс руху капіталу, торговий баланс.

Статті балансу	Сума	Статті балансу	Сума
Товарний експорт	80,0	Чисті доходи від інвестицій	8,0
Товарний імпорт	82,0	Чисті трансферти за кордон	8,6
Експорт послуг	12,0	Приплив капіталу	14,0
Імпорт послуг	10,0	Відплив капіталу	16,0

Розв'язок типових задач з макроекономіки

До теми 2. Макроекономічні параметри та їх вимір

Завдання 2/2 (с)

ВВП за грошовими витратами = C (споживання) + I (чисті приватні інвестиції) + G (державні закупівлі продукту) + XN (чистий експорт).

$$\text{ВВП} = 490 + 66 + 144 + 6 = 706 \text{ млрд.ум.гр.од.}$$

ВНП за грошовими доходами = A (амортизація) + W (заробітна плата) + p (прибуток фірм) + r (процент) + R (рента) + T (непрямі податки на бізнес) + сальдо доходів із-за кордону. $\text{ВНП} = 54 + 442 + 112 + 34 + 28 + 36 - 6 = 700 \text{ млрд.ум.гр.од.}$

$$\text{ЧНП} = \text{ВНП} - A = 700 - 54 = 646 \text{ млрд.ум.гр.од., або}$$

$\text{ЧНП} = W$ (заробітна плата) + p (прибуток фірм) + r (процент) + R (рента) + T (непрямі податки на бізнес) + сальдо доходів із-за кордону = $442 + 112 + 34 + 28 + 36 - 6 = 646 \text{ млрд.ум.гр.од.}$

Валовий національний дохід дорівнює сумі усіх факторних доходів ($W + p + r + R$) + сальдо доходів із-за кордону = $442 + 112 + 34 + 28 - 6 = 610 \text{ млрд.ум.гр.од.}$

Щоб знайти дохід в особистому розпорядженні потрібно спочатку розрахувати сукупний особистий дохід. Сукупний особистий дохід = валовий національний дохід – (внески на соціальне страхування + нерозподілений прибуток + податок на прибуток) + трансферти.

$$\text{Сукупний особистий дохід} = 610 - (10 + 42 + 38) + 24 = 544 \text{ млрд.ум.гр.од.}$$

Дохід в особистому розпорядженні = сукупний особистий дохід – особистий подоходний податок = $544 - 32 = 512 \text{ млрд.ум.гр.од.}$

Завдання 2/3 (с)

$$\text{ВВП} = C + I + G + XN$$

$$XN = X (\text{експорт}) - I (\text{імпорт}) = 30 - 19 = 11 \text{ млрд.ум.гр.од.}$$

$$\text{ВВП} = 772 + 162 + 85 + 11 = 1030 \text{ млрд.ум.гр.од.}$$

Щоб розрахувати дохід в особистому розпорядженні необхідно спочатку обчислити величину національного доходу та сукупного особистого доходу.

Національний дохід = $\text{ВВП} - (\text{амортизація} + \text{непрямі податки на бізнес})$.

$$\text{НД} = 1030 - (79 + 70) = 881 \text{ млрд.ум.гр.од.}$$

Сукупний особистий дохід = національний дохід – (внески на соціальне страхування + нерозподілений прибуток + податок на прибуток) + трансферти.

$$\text{СОД} = 881 - (2 + 28 + 14) + 40 = 877 \text{ млрд.ум.гр.од.}$$

Дохід в особистому розпорядженні = сукупний особистий дохід – особистий подоходний податок = $877 - 26 = 851 \text{ млрд.ум.гр.од.}$

Обсяг приватних заощаджень (S_p) = дохід в особистому розпорядженні – особисті споживчі витрати. $S_p = 851 - 772 = 79 \text{ млрд.ум.гр.од.}$

Приріст капіталу в економіці (ΔK) = валові інвестиції – амортизація. $\Delta K = 162 - 79 = 83 \text{ млрд.ум.гр.од.}$

Завдання 2/4 (с)

ВВП = вартість продукту **A** (200×2) + вартість продукту **B** (20×4).

$$\text{ВВП} = 400 + 80 = 480 \text{ грн. ЧНП} = \text{ВВП} - A (\text{амортизація}).$$

Величину амортизації ми знаємо з умови, що 6 одиниць продукту **B** зносилися і вимагають своєї заміни, тобто $A = (6 \times 4) = 24 \text{ грн. ЧНП} = 480 - 24 = 466 \text{ грн.}$

Обсяг споживання визначається вартістю продукту **A**. Обсяг споживання = $200 \times 2 = 400 \text{ грн.}$

Обсяг чистих інвестицій дорівнює вартості приросту продукту **B** у наступному році, тобто 16 грн (4 од. продукту **B** \times 4 грн.).

Обсяг валових інвестицій дорівнює сумі інвестицій на заміщення і чистих інвестицій.
 Інвестиції на заміщення складають 24 грн, їхнє джерело – амортизація.
 Валові інвестиції = 24 + 16 = 40 грн.

Завдання 2/5 (с)

Один з індексів кількісного обсягу продукту має такий вигляд:

$$I_q = \frac{\sum q_t p_0}{\sum q_0 p_0}, \text{ тут } q_0 - \text{кількість продукту базового року, } q_t - \text{кількість продукту поточного року,}$$

$$p_0 - \text{ціни базового періоду. Тоді } I_q = \frac{(10 \times 2) + (10 \times 4) + (10 \times 5)}{(10 \times 2) + (8 \times 4) + (6 \times 5)} = \frac{110}{82} = 1,341.$$

Застосуємо також відповідний індекс цін: $I_p = \frac{\sum q_t p_t}{\sum q_t p_0}$, тут p_t – ціни поточного періоду.

$$\text{Тоді } I_p = \frac{(10 \times 4) + (10 \times 5) + (10 \times 6)}{(10 \times 2) + (10 \times 4) + (10 \times 5)} = \frac{150}{110} = 1,364.$$

У даному випадку темп зростання можна обчислити як добуток індексів кількісного обсягу і цін:

$$\text{Темп зростання} = I_q \times I_p = 1,341 \times 1,364 = 1,829, \text{ або } 182,9\%.$$

Оскільки за один і той же період темп приросту менший від темпу зростання на 1,0 (100%), то темп приросту продукту дорівнюватиме 0,829, або 82,9%.

Завдання 2/6 (с)

Індекс цін Ласпейраса – індекс, у якому в якості терезів використовується кількість благ базового періоду: $I_{PL} = \frac{\sum q_0 p_t}{\sum q_0 p_0}$, а індекс цін Пааше в якості терезів використовує кількість благ поточного

$$\text{періоду: } I_{PP} = \frac{\sum q_t p_t}{\sum q_t p_0}. \text{ Тоді } I_{PL} = \frac{(10 \times 4) + (8 \times 5) + (5 \times 6)}{(10 \times 2) + (8 \times 4) + (6 \times 5)} = \frac{110}{82} = 1,341.$$

$$I_{PP} = \frac{(10 \times 4) + (10 \times 5) + (10 \times 6)}{(10 \times 2) + (10 \times 4) + (10 \times 5)} = \frac{150}{110} = 1,364.$$

Індекс цін Фішера усереднює результат: $I_{PF} = \sqrt{I_{PL} \times I_{PP}}$.

$$\text{Тоді } I_{PF} = \sqrt{1,341 \times 1,364} = \sqrt{1,829} = 1,352.$$

До теми 3. Мікроекономічні основи макроекономіки

Завдання 3/1 (с)

Величина мультиплікатора інвестицій (k) розраховується наступним чином: $k = \frac{1}{1 - MPC}$.

Тепер, підставляючи значення MPC, розраховуємо величину мультиплікатора:

$$1). k = \frac{1}{0,6} = 1,667. \quad 2). k = \frac{1}{0,4} = 2,50. \quad 3). k = \frac{1}{0,2} = 5,00.$$

Завдання 3/2 (с)

Щоб розрахувати величину мультиплікатора інвестицій (k), потрібно визначити величину

граничної схильності до споживання (MPC), адже $k = \frac{1}{1 - MPC}$.

$MPC = \frac{\Delta C}{\Delta Y}$, де ΔC – приріст споживання, ΔY – приріст національного доходу.

$$MPC = \frac{6}{8} = 0,75. \quad \text{Тоді } k = \frac{1}{1 - MPC} = \frac{1}{1 - 0,75} = \frac{1}{0,25} = 4,00.$$

Завдання 3/3 (с)

За алгоритмом попереднього завдання знаходимо, що $\Delta Y = 10$ млрд.гр.од., а $\Delta S = 2$ млрд.гр.од. (ΔS – приріст заощаджень). Оскільки $\Delta Y = \Delta C + \Delta S$, то приріст споживання (ΔC) дорівнює 8 млрд.гр.од. ($10 - 2 = 8$).

Тепер визначимо MPC: $\frac{\Delta C}{\Delta Y} = \frac{8}{10} = 0,8$; а також MPS: $\frac{\Delta S}{\Delta Y} = \frac{2}{10} = 0,2$.

До теми 4. Макроекономічна нестабільність

Завдання 4/1 (с)

Робоча сила, або економічно активне населення – це усе населення за виключенням дітей до 16 років, недієздатних і засуджених, а також тих, хто вибув із економічно активного населення (пенсіонерів, які не працюють).

Тоді сукупна робоча сила = 12 млн.осіб – (3,5 млн. + 2,5 млн.) = 6 млн.осіб.

Загальний рівень безробіття визначається через процентне співвідношення кількості безробітних і сукупної робочої сили (працівники, зайняті неповний робочий день, навіть якщо вони шукають рову роботу, не покидаючи стару, не враховуються).

$$\text{Рівень безробіття} = \frac{\text{Кількість безробітних}}{\text{Кількість робочої сили}} \times 100 = \frac{0,24}{6} \times 100 = 4,0\%.$$

Завдання 4/2 (с)

Щоб визначити рівень безробіття в економіці, потрібно знайти кількість робочої сили, яка у даному випадку дорівнює сумі кількості працюючих і безробітних.

Кількість робочої сили = 36 + 4 = 40 млн.осіб.

$$\text{Рівень безробіття} = \frac{\text{Кількість безробітних}}{\text{Кількість робочої сили}} \times 100 = \frac{4}{40} \times 100 = 10,0\%.$$

За рік кількість безробітних зросла на 240 тис.осіб, однак 480 тис. безробітних припинили пошуки роботи (перестали реєструватися як безробітні), тому офіційно перестали вважатися безробітними. Тоді офіційна кількість безробітних складе:

4 млн. + 0,24 млн. – 0,48 млн. = 3,76 млн.

Тоді офіційний рівень безробіття в економіці складе:

$$\text{Рівень безробіття} = \frac{3,76}{40} \times 100 = 9,4\%.$$

Завдання 4/3 (с)

1). За законом Окуня враховується тільки вплив циклічного безробіття на відносне відставання фактичного ВВП від потенційного. Рівень циклічного безробіття складає 4% (9% загального безробіття – 5% природного).

Коефіцієнт чутливості ВВП до динаміки циклічного безробіття дорівнює 2. Це означає, що кожен

відсоток циклічного (надлишкового) безробіття веде до втрати 2% потенційного ВВП. Отже, відносне відставання фактичного ВВП від потенційного складає 8% ($4\% \times 2$).

2). Втрати ВВП від циклічного безробіття складають 32 млрд. нейстриків (8% від 400 млрд.).

Завдання 4/5 (с)

Щоб обчислити темп інфляції, потрібно визначити індекс цін у поточному періоді (див. розв'язок завдань 2/5 (с) і 2/6 (с)).

$$I_p = \frac{(10 \times 4) + (8 \times 5) + (10 \times 6)}{(10 \times 2) + (8 \times 3) + (10 \times 4)} = \frac{140}{84} = 1,667.$$

Отже, індекс цін у базовому році дорівнює 1,0, а у поточному – 1,667.

Темп інфляції вимірюється через показник темпу зростання споживчих цін:

$$\text{Темп зростання цін} = \frac{P_t - P_0}{P_0} \times 100 = \frac{1,667 - 1,0}{1,0} \times 100 = 66,7\%.$$

Тут P_0 – індекс цін базового періоду, P_t – індекс цін поточного періоду.

До теми 5. Макроекономічна рівновага

Завдання 5/1 (с)

1). Первісний рівноважний рівень доходу можна знайти, розв'язавши рівняння:

$$Y = C + I. Y = C + I = 100 + 0,8Y + 50. Y - 0,8Y = 150. Y = 750.$$

Отже, рівноважний рівень національного доходу дорівнює 750.

У рівновазі дотримується рівень заощаджень (S) та інвестицій (I), тобто рівноважний рівень заощаджень дорівнює 50, адже $S = I$, а $I = 50$.

Рівноважний рівень споживання дорівнює: $C = Y - S = 750 - 50 = 700$.

Рівноважний рівень споживання можемо знайти також із функції споживання, підставивши у неї рівноважний дохід: $C = 100 + 0,8Y = 100 + 0,8 \times 750 = 700$.

2). Якщо фактичний обсяг випуску дорівнює 800, а рівноважний складає 750, то незапланований приріст запасу продукту складе 50 ($800 - 750$).

3). Якщо автономні інвестиції зростуть до 100, то рівноважний рівень доходу (випуску) складе 1000: $Y = C + I = 100 + 0,8Y + 100. Y - 0,8Y = 200. Y = 1000$.

Приріст випуску (ΔY) складе 250 ($1000 - 750$), а приріст інвестицій (ΔI) – 50 ($100 - 50$), тоді мультиплікатор автономних витрат (m) дорівнює 5:

$$m = \frac{\Delta Y}{\Delta I} = \frac{250}{50} = 5.$$

Завдання 5/2 (с)

1). Для розрахунку рівноважного рівня доходу, підставимо функції споживання, інвестицій і чистого експорту, а також величину державних витрат у основну макроекономічну тотожність:

$$Y = C + I + G + X_n = 300 + 0,8(Y - 0,2Y) + 200 + 100 - 0,04Y.$$

Після алгебраїчних перетворень одержимо: $Y = 4000$ – рівноважний рівень доходу.

2). Для розрахунку величини мультиплікатора автономних витрат (m) потрібно знайти величину автономних витрат (A): $A = 300$ (автономне споживання) + 200 (автономні інвестиції) + 200 (державні витрати) + 100 (автономний чистий експорт) = 800.

Тепер знаходимо величину мультиплікатора автономних витрат:

$$m = \frac{\Delta Y}{\Delta I} = \frac{4000}{800} = 5.$$

Завдання 5/3 (с)

Рівноважний обсяг ЧНП (Y) знаходимо із тотожності: $Y = C + I$, де C – рівень споживання, I – рівень інвестицій.

Для визначення рівноважного обсягу ЧНП побудуємо і заповнимо таблицю його змін за 10 років.

Роки	Y	C	I	C+I	Y / C+I
1	185	187,5	10	197,5	$Y < C + I$
2	195	195	10	205	$Y < C + I$
3	205	202,5	10	212,5	$Y < C + I$
4	215	210	10	220	$Y < C + I$
5	225	217,5	10	227,5	$Y < C + I$
6	235	225	10	235	$Y = C + I$
7	245	232,5	10	242,5	$Y > C + I$
8	255	240	10	250	$Y > C + I$
9	265	247,5	10	257,5	$Y > C + I$
10	275	255	10	265	$Y > C + I$

Отже, рівноважний обсяг ЧНП дорівнює 235 млрд.ум.гр.од. і був він досягнутий у шостому році. У всіх інших роках обсяг ЧНП є нерівноважним.

До теми 6. Економічне зростання

Завдання 6/1 (с)

Дана виробнича функція показує залежність обсягу випуску від вкладу двох чинників – капіталу (K) і праці (L), а також від технроргії. Вона має постійну віддачу від масштабу, тобто збільшення кількості застосованих капіталу і праці веде до зростання обсягу виробництва у тій же мірі, що характеризує екстенсивний тип економічного зростання.

Зміну обсягу випуску можна уявити наступним чином:

$$\Delta Y = F(K, L) \times \Delta A + MPK \times \Delta K + MPL \times \Delta L,$$

де MPK і MPL – гранична продуктивність відповідних чинників (граничні продукти капіталу і праці).

Цей вираз розділимо на $\Delta Y = A \times F(K, L)$ і одержимо:

$$\frac{\Delta Y}{Y} = \frac{\Delta A}{A} + \frac{MPK}{Y} \times \Delta K + \frac{MPL}{Y} \times \Delta L.$$

Щоб одержати частки капіталу і праці у загальному обсязі випуску, потрібно другий член правої частини тотожності помножити і розділити на K, а третій – на L. Тоді одержимо:

$$\frac{\Delta Y}{Y} = \frac{\Delta A}{A} + \left(K \times \frac{MPK}{Y} \right) \times \frac{\Delta K}{K} + \left(L \times \frac{MPL}{Y} \right) \times \frac{\Delta L}{L}.$$

За умов постійної віддачі від масштабу сума цих часток дорівнює 1, тоді:

$$\frac{\Delta Y}{Y} = \frac{\Delta A}{A} + b \times \frac{\Delta K}{K} + v \times \frac{\Delta L}{L},$$

де b – частка капіталу, а v – частка праці, A – загальна продуктивність чинників, міра рівня технологічного прогресу.

У представленій функції $Y = AK^{0,4}L^{0,6}$, де b = 0,4, а v = 0,6, b і v вказують і на частку чинників капіталу і праці у доході, тобто:

$$\frac{\Delta Y}{Y} = \frac{\Delta A}{A} + 0,4 \times \frac{\Delta K}{K} + 0,6 \times \frac{\Delta L}{L}.$$

Тоді $\frac{\Delta Y}{Y} = 1,5\% + 0,4 \times 3\% + 0,6 \times 2\% = 3,9\%$, тобто випуск щорічно зростає з темпом 3,9%.

До теми 8. Фіскальна макроекономічна політика

Завдання 8/1 (с)

1. Рівноважний рівень доходу визначаємо, застосувавши основну макроекономічну тотожність: $Y = C + I + G + X_n$. Підставимо у неї відомі значення:

$$Y = 10 + 0,8(Y - 20 + 5) + 30 + 15 + 0,2Y = 43. \quad Y = 215.$$

Отже, новий рівноважний рівень доходу дорівнює 215.

Сальдо державного бюджету буде негативним, адже у зв'язку зі зростанням державних витрат на 5 одиниць (20 – 15), бюджетні видатки зростуть, а доходи залишаться без змін, адже рівень податків не змінився. Таким чином, видатки бюджету перевищують доходи на 5 одиниць.

$$\text{Визначимо мультиплікатор державних витрат: } m_G = \frac{1}{1 - MPC} = \frac{1}{1 - 0,8} = 5.$$

2. При зростанні податків на 5 одиниць рівноважний рівень доходу зменшиться на 20 одиниць:

$$\Delta Y = -\Delta T \times \frac{MPC}{1 - MPC} = -5 \times \frac{0,8}{1 - 0,8} = -5 \times 4 = -20.$$

Сальдо державного бюджету буде позитивним, адже у зв'язку зі зростанням податків на 5 одиниць (25 – 20), бюджетні доходи зростуть, а видатки залишаться без змін. Таким чином, доходи бюджету перевищують видатки на 5 одиниць.

$$\text{Мультиплікатор податків дорівнює 4: } m_T = \frac{MPC}{1 - MPC} = \frac{0,8}{1 - 0,8} = 4.$$

3. За одночасного зростання витрат уряду та рівня податків на 5 одиниць рівноважний рівень доходу зросте на 10 одиниць (225 – 215):

$$Y = C + I + G + X_n = 10 + 0,8(Y - 25 + 5) + 30 + 20 + 0,2Y = 45. \quad Y = 225.$$

За цих умов бюджет буде збалансованим (доходи дорівнюватимуть видаткам), в економіці з'явиться ефект мультиплікатора збалансованого бюджету, що дорівнює 1.

$$k = \frac{1}{1 - MPC} - \frac{MPC}{1 - MPC} = \frac{1}{1 - 0,8} - \frac{0,8}{1 - 0,8} = 5 - 4 = 1.$$

Завдання 8/2 (с)

1. Сальдо державного бюджету розраховуємо шляхом порівняння його доходної і видаткової частин. Видатки бюджету = державні закупівлі (G) + трансферти (F) + витрати по обслуговуванню державного боргу (D × R). Видатки бюджету = 1000 + 0,2 × 4000 + 0,1 × 2000 = 2000.

Доходи бюджету дорівнюють податковим надходженням.

$$\text{Доходи бюджету} = 0,475 \times 4000 = 1900.$$

$$\text{Фактичний дефіцит бюджету} = 2000 - 1900 = 100.$$

2. Структурний дефіцит бюджету можна обчислити шляхом підстановки у розрахунки потенційного обсягу випуску замість реального:

$$\text{Структурний дефіцит} = (1000 + 0,2 \times 5000 + 0,1 \times 2000) - (0,475 \times 6200) = 3000 - 2945 = 55.$$

Циклічний дефіцит бюджету є різницею фактичного і структурного дефіциту.

$$\text{Циклічний дефіцит} = 100 - 55 = 45.$$

До теми 9. Монетарна макроекономічна політика

Завдання 9/1 (с)

Пропозицію грошей в економіці можна розрахувати за формулою:

$$M^s = A \times \frac{1 + c}{r + c}.$$

Тепер достатньо визначити пропозицію грошей за норми резервування 0,2 та 0,25, щоб знайти відповідь.

$$M_1^S = 20 \times \frac{1+0,2}{0,35+0,2} = 20 \times \frac{1,2}{0,55} = 20 \times 2,182 = 43,64 \text{ млрд.}\$$$

$$M_2^S = 20 \times \frac{1+0,25}{0,35+0,25} = 20 \times \frac{1,25}{0,6} = 20 \times 2,083 = 41,66 \text{ млрд.}\$$$

Грошова пропозиція зменшиться на 3,98 млрд.\$ (43,64 – 41,66), що стало наслідком зменшення грошової мультиплікації.

Завдання 9/2 (с)

Простий грошовий мультиплікатор (k_m) визначає величину кредитної емісії (вириск безготівкових грошей в обіг) і визначається за простою формулою:

$$k_m = \frac{1}{r}, \text{ де } r - \text{ норма обов'язкового резервування. Отже, } k_m = \frac{1}{0,33} = 3.$$

Таке значення мультиплікатора означає, що в обігу на 4 частини безготівкових грошей припадає 1 частина готівки. Тоді кількість безготівкових грошей в обігу дорівнює:

$$M_{\text{от}} = \frac{420}{5} \times 4 = 336 \text{ млрд.гр.од.}$$

Відповідно, кількість готівки дорівнює 84 млрд.гр.од. (420 – 336).

Завдання 9/3 (с)

Величину повного грошового мультиплікатора (k_m) знаходимо за формулою:

$$M^S = A \times \frac{1+c}{r+c}$$

де M^S – пропозиція грошей, A – гроші центрального банку (грошова база), а $\frac{1+c}{r+c}$ – повний грошовий мультиплікатор.

Звідси визначаємо, що мультиплікатор дорівнює 2 (420 / 140).

Таке значення мультиплікатора означає, що в обігу на 3 частини безготівкових грошей припадає 1 частина готівки. Тоді кількість готівкових грошей в обігу дорівнює 140 млрд.гр.од. (420 / 3).

Якщо це так, то коефіцієнт c , який визначає частку готівки в обігу, дорівнює 0,33.

Тепер із формули повного мультиплікатора знаходимо норму резервування, яка дорівнює 0,335..

До теми 11. Зовнішня торгівля і зовнішньоекономічна політика

Завдання 11/1 (с)

1) За відсутності торгівлі відносні ціни будуть наступними:

Країна **A**: 6 кг цукру = 1 л олії, або 1 кг цукру = 1/6 л олії.

Країна **B**: 2 кг цукру = 4 л олії, або 1 кг цукру = 2 л олії; або 1 л олії = 1/2 кг цукру.

2) Із попереднього пункту зрозуміло, що цукор відносно дешевший у країні **A**, тому його вигідно купувати у країні **A** і вивозити у країну **B**. Олія, навпаки, відносно дешевша у країні **B**, адже витрати виробництва олії тут відносно нижчі, тому вигідно купувати олію у країні **B** і вивозити для продажу у країну **A**.

3) Для того, щоб кожній країні було вигідно торгувати, світова ціна (ціна, за якою країни будуть торгувати одна з одною) повинна бути вищою, ніж внутрішня ціна експортованого товару.

У даному випадку світова ціна 1 кг цукру може встановитися у наступних межах: 1/6 л олії < 1 кг цукру < 2 л олії, тобто за кілограм цукру повинні платити більше 1/6 л, але менше 2 л олії.

Світова ціна 1 л олії встановлюється у такому діапазоні: $0,5 \text{ кг цукру} < 1 \text{ л олії} < 6 \text{ кг цукру}$.

4) До встановлення торговельних відносин у двох країнах один працівник пересічно виробляв 4,5 кг цукру (4 кг у країні А + 0,5 кг у країні В) і 3,75 л олії (0,75 л у країні А + 3 л у країні В). Після того, як країна А стала спеціалізуватися на випуску цукру, а країна В – на виробництві олії, тобто увесь робочий час витрачався на виробництво лише одного продукту, всього стало вироблятися одним працівником 6 кг цукру (у країні А) і 4 л олії (у країні В). Загальний приріст виробництва склав 1,5 кг цукру (6 – 4,5) і 0,25 л олії (4 – 3,75).

5) Після виробничої спеціалізації і встановлення торговельних відносин у країні А виробляється 6 кг цукру одним працівником, з яких 4 кг споживається вдома (ці потреби визначені у пункті 4), а 2 кг йде на експорт в обмін на 1 л олії. Відповідно, у країні В одним працівником виробляється 4 л олії, з яких 3 л споживаються вдома, а 1 л йде на експорт в обмін на 2 кг цукру. В результаті у країні А споживається 4 кг цукру і 1 л олії (до спеціалізації і встановлення міжнародних торговельних відносин споживалося 4 кг цукру і 0,75 л олії), а у країні В – 3 л олії і 2 кг цукру (було 3 л олії і 0,5 кг цукру).

Отже, в обох країнах відчутний приріст споживання, що стало результатом спеціалізації виробництва і встановлення міжнародних торговельних відносин.

Завдання 11/2 (с)

1) За відсутності зовнішньої торгівлі параметри рівноваги на ринку годинників будуть такими: в Австралії рівноважна ціна 40 \$ за штуку, вона врівноважує попит і пропозицію на позначці 12 тис. годинників; у Нортумбрії рівноважна ціна – 20 \$ за штуку, рівноважні обсяги попиту і пропозиції – 10 тис. годинників.

2) Рівноважна ціна на світовому ринку встановиться на рівні, за якого надлишковий попит на годинники в Австралії дорівнюватиме надлишковій пропозиції у Нортумбрії. Цей рівень повинен бути у проміжку між цінами внутрішньої рівноваги обох країн, тобто $20 < P_w < 40$.

Таблиця показує, що світова ціна (P_w) буде встановлена на рівні 30 \$. За цієї ціни надлишковий попит в Австралії дорівнює 6 тис. годинників (14 – 8), і надлишкова пропозиція у Нортумбрії – 6 тис. годинників (13 – 7).

3) Очевидно, що експортувати годинники буде Нортумбрія, де внутрішній попит, витрати і ціна рівноваги нижчі, ніж в Австралії. За ціни $P_w = 30$ \$ внутрішній попит у Нортумбрії складає 7 тис. годинників, а внутрішня пропозиція – 13 тис. Різниця і визначить обсяг експорту: $13 - 7 = 6$ тис. годинників.

До теми 12. Макроекономічна політика у відкритій економіці

Завдання 12/1 (с)

1). За встановленого курсу обміну пропозиція нейстриків (90 млн.) перевищує попит на них (80 млн.). За даної ситуації Центральний банк Нейстрії повинен скупити надлишкові нейстрики в обсязі 10 млн. (90 – 80) в обмін на динари Австралії.

2). Офіційні резерви Центрального банку Нейстрії зменшаться на 12 млн. динарів Австралії (за встановленим курсом), адже він скуповує національну валюту в обмін на іноземну.

Завдання 12/2 (с)

Усі експортні та експортноподібні операції (товарний експорт, експорт послуг, чисті доходи від інвестицій, приплив капіталу) класифікуються зі знаком «плюс» як «кредит», адже збільшують запаси іноземної валюти у національних банках.

Усі імпорتنі та імпортоподібні операції (товарний імпорт, імпорт послуг, чисті трансферти, відплив капіталу) класифікуються зі знаком «мінус» як «дебет», адже зменшують запаси іноземної валюти у національних банках.

У цьому випадку торговий баланс (вартість товарного експорту мінус вартість товарного імпорту) складе – 2,0 млрд. \$ (82,0 – 80,0, тобто із знаком «мінус»). Це – пасивний торговий баланс.

Баланс поточних операцій, або сальдо поточних рахунків дорівнює: (експорт товарів + экс-

порт послуг + чисті доходи від інвестицій) – (імпорт товарів + імпорт послуг + чисті трансферти за кордон) = $(80,0 + 12,0 + 8,0) - (82,0 + 10,0 + 8,6) = 100,0 - 100,6 = -0,6$ млрд. \$.

Баланс руху капіталу = приплив капіталу – відплив капіталу = $14,0 - 16,0 = -2,0$ млрд. \$.

Сальдо платіжного балансу даної країни = $-2,6$ млрд. \$ (сальдо поточних операцій + сальдо руху капіталів).

Тести

Лише одна відповідь з чотирьох є вірною і найповнішою!

До теми 1. Макроекономіка як наука

1/1. У якому випадку вірно дано визначення національної економіки?

1	Сфера господарської діяльності людей, пов'язана з виробництвом, розподілом, обміном і споживанням життєвих благ на території проживання певної нації.
2	Сукупність економічних суб'єктів та їх взаємозв'язків, яка характеризується господарською цілісністю та спільністю природного і соціального середовища у межах певної країни.
3	Сукупність продуктивних сил, економічних відносин та господарського механізму регулювання на території окремої країни.
4	Сукупність підприємств (фірм), об'єднаних у галузі та територіальні комплекси на території певної країни.

1/2. У якому випадку найповніше поєднано елементи економічної системи?

Елементи економічної системи	Випадки			
	1	2	3	4
Форми виробництва, розподілу, обміну і споживання життєвих благ		×	×	×
Типи і форми власності на засоби виробництва і продукт	×	×	×	
Економічний механізм регулювання	×		×	
Форми поділу і кооперації праці, технології і організації вир-ва		×	×	×

1/3. У якому випадку найповніше виділено суб'єкти економічної системи?

Випадки	Фірма	Дом.госп-ва	Продавці	Держава	Банки	Покупці
1	×	×	×	×	×	×
2	×		×	×		×
3	×	×		×	×	
4	×	×			×	×

1/4. Вкажіть на елемент економічної системи, який визначає її тип.

1	Типи і форми власності на засоби виробництва і створений продукт.
2	Економічний механізм регулювання.
3	Форми поділу і кооперації праці, технології і організації виробництва.
4	Форми виробництва, розподілу, обміну і споживання життєвих благ.

1/5. Де найповніше поєднано характерні риси ринкової економіки вільної конкуренції?

Характерні риси економічної системи	Випадки			
	1	2	3	4
Приватна власність як пануюча форма власності	×	×		×
Суттєве державне регулювання економіки	×	×	×	
Вільне підприємництво	×		×	×
Стихийне ринкове ціноутворення	×	×		×
Плановий механізм регулювання	×	×	×	
Внутрішньогалузева і міжгалузева конкуренція	×		×	×
Саморегулювання економіки через ринок	×	×		×
Антимонопольне регулювання	×	×	×	

1/6. У якому випадку вірно сформульовано предмет макроекономіки?

1	Ефективність функціонування механізмів економічної системи.
2	Умови стійкого економічного зростання, повної зайнятості, мінімізація інфляції в економіці.
3	Економічні явища і процеси, характерні для національної економіки як єдиного цілого.
4	У всіх випадках разом.

1/7. У якому випадку вірно вказано на складові моделі кругових потоків?

1	Потоки економічних ресурсів і продукту.	3	Потоки грошових доходів.
2	Потоки грошових витрат.	4	Усі згадані потоки.

1/8. У якому випадку дана найповніша характеристика макроекономічних моделей?

1	Формалізоване описання різних економічних явищ і процесів з метою виявлення функціональних взаємозв'язків між ними.
2	Спрощене відображення, абстрактне узагальнення економічної дійсності.
3	Поєднання ендогенних (внутрішніх) та екзогенних (зовнішніх) економічних змінних, а також запасів і потоків в економіці для визначення альтернативних способів управління ними.
4	У всіх випадках разом.

Відповіді на тести до теми 1

1/1 – 2; 1/2 – 3; 1/3 – 3; 1/4 – 1; 1/5 – 4; 1/6 – 4; 1/7 – 4; 1/8 – 4.

До теми 2. Макроекономічні показники та їх вимір

2/1. У якому випадку вірно і найповніше поєднано принципи побудови системи національного рахівництва (СНР)?

Принципи	Випадки			
	1	2	3	4
У сукупному продукті враховуються як речові, так і неречові блага		×	×	×
Еквівалентність грошових витрат і грошових доходів в економіці	×	×	×	
Нематеріальні послуги не зараховуються до сукупного продукту	×		×	×
Усі показники обчислюються тільки у вартісній (грошовій) формі	×	×		×
Відсутній повторний (подвійний) рахунок	×	×		×
Рух ресурсів і продукту, витрат і доходів в економіці розглядається через економічний (господарський) кругообіг		×	×	×

2/2. У якому випадку дано вірне визначення валового внутрішнього продукту (ВВП)?

1	Річна ринкова вартість усіх кінцевих товарів і послуг, створених на теренах даної країни.
2	Сума цін усіх товарів і послуг, створених у країні протягом року.
3	Річна сума усіх факторних доходів на національні економічні ресурси.
4	Річна ринкова вартість усіх кінцевих товарів і послуг, створених національними ресурсами.

2/3. У якому випадку дано вірне визначення валового національного продукту (ВНП)?

1	Річна ринкова вартість усіх кінцевих товарів і послуг, створених на теренах даної країни.
2	Сума цін усіх товарів і послуг, створених у країні протягом року.
3	Річна сума усіх факторних доходів на національні економічні ресурси.
4	Річна ринкова вартість усіх кінцевих товарів і послуг, створених національними ресурсами.

2/4. Покупець придбав в універмазі сорочку за 120 грн., магазин закупив такі сорочки у швейної фабрики по 100 грн. за одну, тканина для пошиття цієї сорочки закуплена у ткацької фабрики за 70 грн., ткацька фабрика закупила прядиво для сорочки на суму 55 грн.. а прядильна фабрика – льон для прядива у фермера за 25 грн.

У якому випадку вірно розраховано величину доданої вартості, створеної на усіх етапах виробництва і реалізації чоловічої сорочки?

1	$25 + 55 + 70 + 100 + 120 = 370$ грн.
2	$(55 - 25) + (70 - 55) + (100 - 70) + (120 - 100) = 95$ грн.
3	$25 + (55 - 25) + (70 - 55) + (100 - 70) + (120 - 100) = 120$ грн.
4	$25 + 55 + 70 + 100 = 250$ грн.

2/5. У якому випадку вірно і найповніше поєднано грошові витрати, які враховуються при обчисленні ВВП чи ВНП за методом кінцевого використання?

Принципи	Випадки			
	1	2	3	4
Витрати спожитого капіталу (амортизація)	×		×	×
Споживчі витрати населення	×	×	×	
Приватні інвестиції в економіку	×	×		×
Витрати фірм на закупівлю сировини та енергії	×		×	×

Постійні витрати підприємств	×		×	
Витрати держави на закупівлю товарів і послуг	×	×		×
Чистий експорт (витрати іноземців)	×	×	×	
Валові витрати підприємств	×		×	×

2/6. У якому випадку вірно розраховано обсяг ВВП, якщо річні витрати спожитого капіталу (амортизація) склали 10 млрд.€, сукупна заробітна плата – 60 млрд.€, дивіденди та нерозподілений прибуток корпорацій – 13 млрд.€, процент – 12 млрд.€, рента – 4 млрд. €, чистий експорт досяг –3 млрд.€, а непрямі податки держави на бізнес – 7 млрд.€?

1	106 млрд.€	2	103 млрд.€	3	95 млрд.€	4	89 млрд.€
----------	------------	----------	------------	----------	-----------	----------	-----------

2/7. У якому випадку вірно і найповніше поєднано грошові доходи, які враховуються при обчисленні ВВП чи ВВП за розподільчим методом?

Принципи	Випадки			
	1	2	3	4
Витрати спожитого капіталу (амортизація)	×		×	×
Непрямі податки держави на підприємництво	×	×	×	
Сукупна заробітна плата	×	×		×
Прибуток з дивідендами	×		×	×
Процент	×	×		×
Рента	×	×	×	

2/8. У якому випадку вірно розраховано величина ЧНП, якщо річні витрати спожитого капіталу (амортизація) склали 10 млрд.€, сукупна заробітна плата – 60 млрд.€, дивіденди та нерозподілений прибуток корпорацій – 13 млрд.€, процент – 12 млрд.€, рента – 4 млрд. €, а непрямі податки держави на бізнес – 7 млрд.€?

1	106 млрд.€	2	99 млрд.€	3	96 млрд.€	4	89 млрд.€
----------	------------	----------	-----------	----------	-----------	----------	-----------

2/9. У якому випадку дано вірне визначення національного доходу?

1	Річна ринкова вартість усіх кінцевих товарів і послуг, створених на теренах даної країни.
2	Сума цін усіх товарів і послуг, створених у країні протягом року.
3	Річна сума усіх факторних доходів на національні економічні ресурси.
4	Річна ринкова вартість усіх кінцевих товарів і послуг, створених національними ресурсами.

2/10. У якому випадку вірно виділено напрями використання національного доходу?

Напрями використання	Випадки			
	1	2	3	4
Заміщення спожитого капіталу			×	×
Споживання	×	×	×	
Соціальний захист населення		×	×	×
Нагромадження	×		×	

2/11. У якому випадку вірно перераховано канали перерозподілу національного доходу?

Канали перерозподілу	Випадки			
	1	2	3	4
Податкова система і державний бюджет	×		×	×
Соціальне страхування	×	×	×	
Колівання ринкових цін на економічні ресурси			×	×
Колівання ринкових цін на споживчі товари і послуги	×	×	×	
Добровільні внески до соціальних фондів		×	×	×

2/12. Що показує крива Лоренца?

1	Зрівняльність у розподілі національного доходу.
2	Вплив податків на розподіл національного доходу та надходження до державного бюджету.
3	Диференціацію різних груп населення країни за розподілом національного доходу.
4	Вплив держави на розподіл і перерозподіл національного доходу.

2/13. Про що свідчить відносне зменшення витрат на харчування у структурі витрат пересічної сім'ї?

1	Про скорочення попиту на харчі.	3	Про збільшення пропозиції харчів.
2	Про здешевлення продуктів харчування.	4	Про зростання добробуту населення.

2/14. У якому випадку відображено індекс цін за Пааше?

1	$I_q = \frac{\sum q_t p_0}{\sum q_0 p_0}$	3	$I_p = \frac{\sum q_0 p_t}{\sum q_0 p_0}$
2	$I_p = \frac{\sum q_t p_t}{\sum q_t p_0}$	4	$I_q = \frac{\sum q_t p_t}{\sum q_0 p_t}$

2/15. У якому випадку вірно розраховано реальний національний продукт, якщо величина номінального складає 362,5 млрд.€, індекс цін за Пааше дорівнює 1,4, індекс цін за Ласпейрасом – 1,5, а за Фішером – 1,45?

1	250 млрд.€	2	259 млрд.€	3	241 млрд.€	4	312 млрд.€
---	------------	---	------------	---	------------	---	------------

2/16. У якому випадку вірно розраховано номінальний національний продукт, якщо у першому (базисному) році його величина склала 280 млрд.€, однак за 6 років дефлятор ВВП зріс удвічі, а реальний ВВП – на 40%?

1	560 млрд.€	2	392 млрд.€	3	640 млрд.€	4	784 млрд.€
---	------------	---	------------	---	------------	---	------------

2/17. За час світової економічної кризи 1929-1933 рр. номінальний ВВП США зменшився від 96 млрд.дол. (1929 р.) до 48 млрд.дол. (1933 р.). За цей же період дефлятор ВВП зменшився від 100 до 75 відсотків. У якому випадку вірно розраховано реальний національний продукт США, якщо 1929 рік розглядати у якості базового періоду?

1	72 млрд.дол.	3	64 млрд.дол.
2	36 млрд.дол.	4	48 млрд.дол.

2/18. Припустимо, що виробляються і споживаються два продукти: апельсини і яблука. У 2002 р. апельсини коштували 2 грн. за штуку, а яблука – 1 грн., через 5 років ціна апельсинів зменшилася до 1 грн. за штуку, а ціна яблук зросла до 2 грн. за штуку. У 2002 р. було вироблено 10 яблук і 5 апельсинів, а 2007 р. – 5 яблук і 10 апельсинів.

У якому випадку вірно розраховано дефлятор ВВП для 2007 року, якщо за базисний взяти 2002 рік?

1	0,6	2	0,8	3	1,0	4	1,2
----------	-----	----------	-----	----------	-----	----------	-----

2/19. «Споживацький кошик» пересічної американської сім'ї у цінах 1982 р. коштував 14 тис.дол. на рік, а цей же набір товарів і послуг 1982 р. у цінах 1990 р. коштував уже 21 тис.дол. «Споживацький кошик» 1990 р. у поточних цінах коштував 20 тис.дол., а у цінах 1982 р. – 15 тис.дол.

У якому випадку вірно розраховано індекс споживчих цін для 1990 р., якщо 1982 р. прийняти за базисний?

1	2,00	2	1,75	3	1,50	4	1,25
----------	------	----------	------	----------	------	----------	------

Відповіді на тести до теми 2

2/1 – 2; 2/2 – 1; 2/3 – 4; 2/4 – 3; 2/5 – 2; 2/6 – 1; 2/7 – 1; 2/8 – 3; 2/9 – 3;
2/10 – 1; 2/11 – 3; 2/12 – 3; 2/13 – 4; 2/14 – 2; 2/15 – 1; 2/16 – 4; 2/17 – 3;
2/18 – 2; 2/19 – 3.

До теми 3. Мікроекономічні основи макроекономіки

3/1. У якому випадку вірно відображається зміст показника граничної схильності до споживання? Отже, ГСС (MPC) – це:

1	Загальна частка споживання у національному доході.
2	Частка приросту споживання у прирості національного доходу.
3	Частка чистих інвестицій у національному доході.
4	Загальний обсяг споживання в економіці.

3/2. У якому випадку вірно відображається зміст показника граничної схильності до заощаджень? Отже, ГСЗ (MPS) – це:

1	Загальна частка заощаджень у національному доході.
2	Частка приросту заощаджень у прирості національного доходу.
3	Частка чистих інвестицій у національному доході.
4	Загальний обсяг заощаджень в економіці.

3/3. У якому випадку вірно розраховано величину середньої схильності до споживання, якщо національний дохід дорівнює 100 млрд.гр.од., величина споживання – 80 млрд., річний приріст

національного доходу дорівнює 4 млрд., приріст споживання – 3 млрд.гр.од.?

1	$(100 - 80) : 100 = 0,2.$	3	$80 : 100 = 0,8.$
2	$(4 - 3) : 4 = 0,25.$	4	$3 : 4 = 0,75.$

3/4. У якому випадку вірно розраховано величину граничної схильності до споживання, якщо національний дохід дорівнює 100 млрд.гр.од., величина споживання – 80 млрд., річний приріст національного доходу дорівнює 4 млрд., приріст споживання – 3 млрд.гр.од.?

1	$(100 - 80) : 100 = 0,2.$	3	$80 : 100 = 0,8.$
2	$(4 - 3) : 4 = 0,25.$	4	$3 : 4 = 0,75.$

3/5. У якому випадку вірно розраховано величину середньої схильності до заощаджень, якщо національний дохід дорівнює 100 млрд.гр.од., величина споживання – 80 млрд., річний приріст національного доходу дорівнює 4 млрд., приріст споживання – 3 млрд.гр.од.?

1	$(100 - 80) : 100 = 0,2.$	3	$80 : 100 = 0,8.$
2	$(4 - 3) : 4 = 0,25.$	4	$3 : 4 = 0,75.$

3/6. У якому випадку вірно розраховано величину граничної схильності до заощаджень, якщо національний дохід дорівнює 100 млрд.гр.од., величина споживання – 80 млрд., річний приріст національного доходу дорівнює 4 млрд., приріст споживання – 3 млрд.гр.од.?

1	$(100 - 80) : 100 = 0,2.$	3	$80 : 100 = 0,8.$
2	$(4 - 3) : 4 = 0,25.$	4	$3 : 4 = 0,75.$

3/7. У якому випадку вірно виділено різновиди інвестицій у СНР?

Напрями використання	Випадки			
	1	2	3	4
Інвестиції на заміщення основного капіталу		×	×	×
Чисті інвестиції	×	×	×	
Інвестиції у створення запасів	×	×	×	×
Інвестиції у житловий фонд	×		×	×

3/8. У якому випадку вірно вказується на джерело інвестицій на заміщення основного капіталу?

1	Амортизаційні фонди підприємств.	3	Заощадження населення.
2	Національний дохід.	4	Джерело не вказано.

3/9. У якому випадку вірно вказується на джерело чистих інвестицій?

1	Амортизаційні фонди підприємств.	3	Виробничі запаси і резерви.
2	Національний дохід (заощадження).	4	Джерело не вказано.

3/10. Виходячи з кейнсіанських уявлень, знайдіть правильний варіант відповіді.

1	При зростанні національного доходу в економіці зменшуються сукупні споживчі витрати.
----------	--

2	При зростанні національного доходу в економіці зменшується гранична схильність до заощаджень (MPS).
3	При зростанні національного доходу в економіці відбувається мультиплікаційне зростання сукупних витрат.
4	При зростанні національного доходу в економіці зменшується гранична схильність до споживання (MPC).

3/11. У якому випадку вірно відображено процеси в економіці, які відбуваються, якщо зростає національний дохід?

1	MPC зменшується, а MPS зростає.	3	MPC і MPS зростають.
2	MPS зменшується, а MPC зростає.	4	MPC і MPS зменшуються.

3/12. У якому випадку вірно відображено вираз мультиплікатора інвестицій (k)?

1	$k = \frac{\Delta Y}{\Delta I}$	2	$k = \frac{1}{MPS}$	3	$k = \frac{1}{1 - MPC}$	4	Вірно у всіх випадках.
----------	---------------------------------	----------	---------------------	----------	-------------------------	----------	------------------------

3/13. У якому випадку мультиплікатор інвестицій буде найменшим?

Випадки	➔	1	2	3	4
Річний приріст інвестицій, млрд.гр.од.		20	20	20	20
Гранична схильність до споживання (MPC)		0,65	?	0,85	?
Гранична схильність до заощаджень (MPS)		?	0,45	?	0,25

3/14. У якому випадку мультиплікатор інвестицій буде найбільшим?

Випадки	➔	1	2	3	4
Річний приріст інвестицій, млрд.гр.од.		20	20	20	20
Гранична схильність до споживання (MPC)		0,6	?	0,8	?
Гранична схильність до заощаджень (MPS)		?	0,5	?	0,3

3/15. У якому випадку гранична схильність до споживання буде найвищою?

Випадки	➔	1	2	3	4
Приріст національного доходу, млрд.гр.од.		120	140	160	180
Коефіцієнт мультиплікатора інвестицій		3,00	2,50	2,00	2,75

3/16. У якому випадку гранична схильність до заощаджень буде найвищою?

Випадки	➔	1	2	3	4
Приріст національного доходу, млрд.гр.од.		120	140	160	180
Коефіцієнт мультиплікатора інвестицій		3,00	2,50	2,00	2,75

Відповіді на тести до теми 3

3/1 – 2; 3/2 – 2; 3/3 – 3; 3/4 – 4; 3/5 – 1; 3/6 – 2; 3/7 – 3; 3/8 – 1; 3/9 – 2;
3/10 – 4; 3/11 – 1; 3/12 – 4; 3/13 – 2; 3/14 – 3; 3/15 – 1; 3/16 – 3.

До теми 4. Макроекономічна нестабільність

4/1. У якому випадку вірно вказується причина існування діпового (періодичного) економічного циклу за сучасними уявленнями?

1	Обернена акселерація інвестицій.	3	Масова заміна пасивної частини основного капіталу.
2	Масова заміна активної частини основного капіталу.	4	Обернена акселерація інвестицій у НТП.

4/2. У відповідності з інвестиційною моделлю циклічних коливань їх причиною вважають обернену акселерацію інвестиційних витрат. У якому випадку вірно відображаються процеси, за яких виникає індукція інвестиційних витрат?

1	ВНП чи споживання зменшуються.	3	ВНП чи споживання зростають.
2	ВНП чи споживання не змінюються.	4	ВНП чи споживання коливаються.

4/3. У моделі циклу Дж.Гікса стверджується, що за певного співвідношення MPC (граничної схильності до споживання) та a (акселератора інвестицій), відображеного нерівністю $(MPC + a)^2 > 4a$ економічне зростання відбувається рівномірно, а за оберненої нерівності $(MPC + a)^2 < 4a$ – циклічно. У якому випадку, виходячи з цих уявлень, економічне зростання буде циклічним?

Випадки	→	1	2	3	4
Гранична схильність до споживання (MPC)		0,90	0,80	0,75	0,6
Акселератор інвестицій (a)		0,30	0,20	0,25	0,4

4/4. У якому випадку вірно визначається суть фрикційного безробіття?

1	Скорочення кількості робочих місць внаслідок спаду в економіці.
2	Добровільна зміна місця роботи без зміни фаху чи кваліфікації.
3	Існування неповного робочого дня із скороченням оплати праці.
4	Ліквідація частини робочих місць внаслідок зміни структури попиту на ринку праці.

4/5. У якому випадку вірно і найповніше поєднано форми безробіття, які утворюють природне безробіття?

Форми безробіття	Випадки			
	1	2	3	4
Приховане безробіття	x		x	
Фрикційне безробіття	x	x		
Структурне безробіття	x	x	x	
Циклічне безробіття			x	x
Технологічне безробіття			x	x
Сезонне безробіття	x			x

4/6. У якому випадку йдеться про причини безробіття за класичною концепцією?

1	Надлишок пропозиції на ринку праці під тиском зростання заробітної плати.
2	Нестача ефективного сукупного попиту в економіці.

3	Зростання органічної будови капіталу при його нагромадженні.
4	У жодному випадку ця причина не названа.

4/7. У якому випадку йдеться про причини безробіття за кейнсіанською концепцією?

1	Надлишок пропозиції на ринку праці під тиском зростання заробітної плати.
2	Нестача ефективного сукупного попиту в економіці.
3	Зростання органічної будови капіталу при його нагромадженні.
4	У жодному випадку ця причина не названа.

4/8. Економічно активне населення певної країни складає 20 млн.осіб, з них 400 тис. добровільно залишили роботу, 600 тис. є структурними безробітними, приховане безробіття в економіці охопило 4 млн.осіб, циклічне безробіття досягло 2 млн.осіб.

У якому випадку вірно розраховано загальний рівень безробіття в економіці?

1	5%	2	10%	3	15%	4	20%
----------	----	----------	-----	----------	-----	----------	-----

4/9. У якому випадку в економіці існує повна зайнятість?

1	Загальна кількість безробітних перевищує кількість вільних робочих місць на ринку праці.
2	В економіці існує природне і надлишкове безробіття.
3	В економіці відсутнє приховане безробіття.
4	Загальна кількість безробітних менша від кількості вільних робочих місць на ринку праці.

4/10. У якому випадку в економіці існує неповна зайнятість?

Умови	Випадки			
	1	2	3	4
Кількість вільних робочих місць на ринку праці, тис	400	500	600	700
Загальний рівень безробіття, %	5,0	3,0	4,5	6,5
Кількість безробітних, тис.осіб	300	490	600	900

4/11. У якому випадку дано вірне трактування закону А.Окуня (Оукена)?

1	Закон Окуня відображає чутливість ВВП до динаміки циклічного безробіття.
2	Перевищення рівня фактичного безробіття над природним на 1% призводить до безповоротної втрати ВВП до 2,5% зі спадним ефектом цієї втрати із зростанням рівня безробіття.
3	Підтримання темпів економічного зростання на рівні не меншому від 2,7% забезпечить повну зайнятість в економіці.
4	Вірно в усіх попередніх випадках.

4/12. У якому випадку вірно розраховано потенційні втрати ВВП від безробіття за законом Окуня (Оукена) за умови, що коефіцієнт чуттєвості ВВП до динаміки циклічного безробіття дорівнює 2?

Умови	Випадки			
	1	2	3	4

Рівень природного безробіття, %	5,0	5,0	5,0	5,0
Фактичний рівень безробіття, %	6,0	6,5	7,5	9,0
Потенційні втрати ВВП, %	2,0	5,0	6,0	10,0

4/13. У якому випадку допущено невірне трактування?

1	Природний рівень безробіття відносно стабільний у короткостроковому макроекономічному періоді і змінюється у довгостроковій перспективі.
2	Природне безробіття включає у себе фрикційне, структурне і приховане безробіття, а також безробіття незареєстрованих на біржі праці осіб.
3	Реальний національний продукт дорівнює потенційному, якщо в економіці зберігається тільки природне безробіття.
4	Невірне в усіх випадках.

4/14. У якому випадку вірно і найповніше поєднано прояви грошової інфляції?

Прояви інфляції	Випадки			
	1	2	3	4
Знецінення грошей	×	×	×	×
Постійне зростання споживчих цін	×	×		×
Поглиблення товарного дефіциту	×	×		×
Стрімке наростання товарного попиту	×		×	×
Падіння курсу національної валюти			×	×

4/15. У якому випадку вірно і найповніше поєднано форми інфляції?

Випадки	Інфляція				
	Відкрита	Попиту	Затамована	Витрат	Структурна
1	×	×	×	×	×
2	×	×	×		×
3	×		×	×	
4		×		×	×

4/16. Індекс споживчих цін минулого року дорівнював 1,2, а нинішнього – 1,6.

У якому випадку вірно розраховано темп річної інфляції?

1	50,0%	2	25,0%	3	75,0%	4	40,0%
----------	-------	----------	-------	----------	-------	----------	-------

4/17. У якому випадку вірно вказано на причину інфляції попиту?

1	Знецінення національної грошової одиниці.	3	Надмірне зростання грошових доходів населення.
2	Зростання змінних витрат підприємств.	4	«Замороження» урядом рівня споживчих цін.

4/18. У якому випадку вірно вказано на причину інфляції витрат?

1	Знецінення національної грошової одиниці.	3	Надмірне зростання грошових доходів населення.
----------	---	----------	--

2	Зростання змінних витрат підприємств.	4	«Замороження» урядом рівня споживчих цін.
----------	---------------------------------------	----------	---

4/19. У якому випадку грошова маса в обігу є інфляційною?

Умови		Випадки			
		1	2	3	4
M	Кількість грошей в обігу, млрд.\$	10	12	14	16
V	Швидкість обігу грошей, разів на рік	8	8	8	8
P	Індекс (загальний рівень) цін	1,4	1,2	1,2	1,1
Q	Реальний ВВП, млрд.\$	60	80	100	100

4/20. Що показує крива Філіпса?

1	Графічний вираз альтернативної залежності між рівнем інфляції та рівнем безробіття.
2	Графічний вираз прямої залежності між рівнем інфляції та рівнем безробіття.
3	Графічний вираз залежності між податковою ставкою та надходженнями до держбюджету.
4	Графічний вираз прямої залежності між пропозицією праці і ставкою заробітної плати.

4/21. У першому році рівень інфляції в економіці складав 3%, номінальна ставка процента була на рівні 8%; у другому році інфляція зросла до 8%, а номінальна ставка процента знизилася до 3%.

У якому випадку вірно вказано, на скільки відсотків змінилася реальна процентна ставка у другому році порівняно з першим?

1	Реальна ставка процента не змінилася.	3	Реальна ставка процента знизилася на 5%.
2	Реальна ставка процента зросла на 5%.	4	Реальна ставка процента знизилася на 10%.

Відповіді на тести до теми 4

4/1 – 1; 4/2 – 3; 4/3 – 4; 4/4 – 2; 4/5 – 2; 4/6 – 1; 4/7 – 2; 4/8 – 3; 4/9 – 4;
4/10 – 4; 4/11 – 4; 4/12 – 1; 4/13 – 2; 4/14 – 4; 4/15 – 4; 4/16 – 1; 4/17 – 3;
4/18 – 2; 4/19 – 4; 4/20 – 1; 4/21 – 4.

До теми 5. Макроекономічна рівновага

5/1. У якому випадку вірно поєднано умови загальної економічної рівноваги за уявленнями неокласичної теорії?

Умови рівноваги	Випадки			
	1	2	3	4
Максимальний прибуток для підприємців	×		×	
Гранично висока продуктивність ресурсів	×	×		×
Максимальна корисність продукту для споживачів	×	×	×	
Рівність попиту і пропозиції в економіці	×	×		×
Рівність доходу кожного споживача з його попитом	×		×	

5/2. У якому випадку найповніше вказується на умови макроекономічної рівноваги?

Умови рівноваги	Випадки			
	1	2	3	4
Сукупний попит в економіці дорівнює сукупній пропозиції		x	x	x
Усі заощадження перетворюються на інвестиції	x	x		x
В економіці існує повна зайнятість	x	x		
Сукупний продукт використовується без надлишку чи нестачі		x	x	

5/3. У якому випадку найповніше вказується на чинники сукупного попиту в економіці за кейнсіанськими уявленнями?

Чинники сукупного попиту	Випадки			
	1	2	3	4
Споживчі витрати домашніх господарств		x	x	x
Приватні інвестиції	x	x		x
Державні витрати на закупівлю продукту	x	x	x	
Чистий експорт (витрати іноземців)		x	x	x

5/4. Яке з означених положень принципово відрізняє кейнсіанську макроекономічну модель від неокласичної?

1	Рівновага в економіці забезпечується автоматично.
2	Сукупна пропозиція товарів і послуг сама створює відповідний сукупний попит.
3	Усі приватні заощадження автоматично перетворюються на інвестиції.
4	Макроекономічну рівновагу забезпечує ефективний сукупний попит.

5/5. У якому випадку йдеться про стан економіки, який описує базова макроекономічна модель Дж.М.Кейнса?

Ознаки економіки	Випадки			
	1	2	3	4
Економіка замкнута (відсутні зв'язки із зовнішнім ринком)	x		x	
Поряд з ринковим діє й державне регулювання	x			x
Економіка регулюється конкурентним економічним механізмом		x	x	
Економіка відкрита для зовнішнього ринку		x		x

5/6. У якому випадку йдеться про стан економіки, який описує розширена макроекономічна модель Дж.М.Кейнса?

Ознаки економіки	Випадки			
	1	2	3	4
Економіка замкнута (відсутні зв'язки із зовнішнім ринком)	x		x	
Поряд з ринковим діє й державне регулювання	x			x
Економіка регулюється конкурентним економічним механізмом		x	x	
Економіка відкрита для зовнішнього ринку		x		x

5/7. Яка із названих макроекономічних моделей має антициклічне спрямування?

1	Класична (неокласична).	3	Монетаристська.
2	Кейнсіанська.	4	Міжгалузевого балансу.

5/8. Яка із названих макроекономічних моделей має антиінфляційне спрямування?

1	Класична (неокласична).	3	Монетаристська.
2	Кейнсіанська.	4	Міжгалузевого балансу.

5/9. У якому році в економіці досягнута макроекономічна рівновага?

Показники, млрд.€		Роки			
		1	2	3	4
Y	Чистий національний продукт	160	170	180	190
C	Сукупне споживання	151	157	163	169
S	Сукупні заощадження	9	13	18	24
I	Чисті інвестиції	9	9	9	9
E	Сукупні витрати	160	166	172	178

5/10. У якому році в економіці досягнута макроекономічна рівновага?

Показники, млрд.€		Роки			
		1	2	3	4
AD	Сукупний попит	120	124	128	132
S	Сукупні заощадження	8	10	12	14
I	Чисті інвестиції	12	12	12	12
AS	Сукупна пропозиція	112	119	128	137

5/11. Виходячи із кейнсіанських уявлень про роль сукупних витрат в економіці, знайдіть вірний варіант відповіді.

1	При зростанні національного доходу в економіці зменшується сукупне споживання.
2	При зростанні національного доходу відбувається мультиплікаційне зростання витрат.
3	При зростанні національного доходу зменшується гранична схильність до заощаджень.
4	При зростанні національного доходу гранична схильність до споживання зменшується.

5/12. Коли в економіці досягається повна зайнятість, там виникає так званий інфляційний розрив, який вимірюється зростанням загального рівня споживчих цін в економіці (інфляційний розрив – величина, на яку сукупний попит більший від сукупної пропозиції за умов повної зайнятості).

У якому випадку йдеться про причину існування інфляційного розриву в економіці?

1	Нестача сукупної пропозиції.	3	Нестача споживання в економіці.
2	Нестача сукупного попиту.	4	Нестача заощаджень в економіці.

5/13. Коли в економіці зберігається неповна зайнятість, там виникає так званий дефляційний (реcesійний) розрив, який вимірюється нестачею інвестицій (дефляційний розрив – величина, на яку сукупний попит менший від сукупної пропозиції за умов повної зайнятості).

У якому випадку йдеться про причину існування дефляційного розриву в економіці?

1	Нестача сукупної пропозиції.	3	Нестача споживання в економіці.
2	Нестача сукупного попиту.	4	Нестача заощаджень в економіці.

5/14. У чому полягає парадокс ощадливості?

1	Заощадження населення збільшують національний дохід і зайнятість в економіці.
2	Ощадливість окремого господаря є запорукою його процвітання і багатства у майбутньому.
3	Зростання заощаджень призводить до скорочення національного доходу і зайнятості.
4	Ощадливість збільшує граничну схильність до заощаджень.

5/15. У якому випадку найповніше вказується на чинники сукупного попиту в економіці у базовій макроекономічній моделі Дж.М.Кейнса?

Чинники сукупного попиту	Випадки			
	1	2	3	4
Споживчі витрати домашніх господарств		X		X
Приватні інвестиції	X	X		X
Державні витрати на закупівлю продукту	X	X	X	
Чистий експорт (витрати іноземців)		X	X	

5/16. Виходячи з положень кейнсіанської теорії, відшукайте вірний варіант відповіді на питання про те, що в економіці відбувається з показниками MPC (гранична схильність до споживання) і MPS (гранична схильність до заощаджень), якщо зростає національний дохід.

1	MPC зменшується, а MPS зростає.	3	MPC і MPS одночасно зростають.
2	MPC зростає, а MPS зменшується.	4	MPC і MPS одночасно зменшуються.

5/17. У якому випадку вказано, що визначає рівень випуску у довгостроковому періоді?

1	Пропозиція грошей, рівень державних витрат і податків.	3	Очікування населення.
2	Обсяги капіталу і праці, а також застосувані технології.	4	Рівень ставки процента.

5/18. У якому випадку вірно вказано, що буде наслідком негативного шоку пропозиції (наприклад, зростання цін на енергоносії) у короткостроковому періоді?

1	Зростання цін і обсягу випуску.	3	Зниження цін і обсягу випуску.
2	Зростання цін і зменшення випуску.	4	Зниження цін і зростання випуску.

5/19. Припустимо, в економіці сукупна пропозиція перевищує сукупний попит, а державні витрати і чистий експорт дорівнюють нулеві. Як відреагує економіка?

1	Заощадження дорівнюватимуть інвестиціям, а реальний ВВП зростатиме.
2	Сума споживчих та інвестиційних витрат дорівнюватиме заощадженням.
3	Номинальний обсяг випуску залишиться незмінним.
4	Заощадження перевищуватимуть заплановані інвестиції

5/20. У якому випадку дана вірна відповідь на питання про дії домашніх господарств, якщо вони витрачають не увесь свій дохід на споживання, а невикористану суму кладуть у банк?

1	Заощаджують і інвестують.	3	Інвестують, але не заощаджують.
2	Заощаджують, але не інвестують.	4	Не заощаджують і не інвестують.

Відповіді на тести до теми 5

5/1 – 4; 5/2 – 2; 5/3 – 2; 5/4 – 4; 5/5 – 3; 5/6 – 4; 5/7 – 2; 5/8 – 3; 5/9 – 1;
5/10 – 3; 5/11 – 4; 5/12 – 1; 5/13 – 2; 5/14 – 3; 5/15 – 4; 5/16 – 1; 5/17 – 2;
5/18 – 2; 5/19 – 4; 5/20 – 2.

До теми 6. Економічне зростання

6/1. У якому випадку вказується на екстенсивний тип економічного зростання?

1	Зростання відбувається за рахунок підвищення якості економічних ресурсів, застосування прогресивних технологій, підвищення макроекономічної ефективності виробництва.
2	Зростання відбувається за рахунок збільшення кількості застосованих ресурсів, незмінного рівня ефективності суспільного виробництва, розвитку галузей з традиційними технологіями.
3	Зростання відбувається за рахунок кількісного нарощування економічних ресурсів, підвищення їх ефективності, епізодичного впровадження нових технологій і методів господарювання.
4	Зростання відбувається за рахунок постійного підвищення ефективності ресурсів, розширення їх кількості, постійного впровадження прогресивних технологій у передові галузі.

6/2. У якому випадку вказується на інтенсивний тип економічного зростання?

1	Зростання відбувається за рахунок підвищення якості економічних ресурсів, застосування прогресивних технологій, підвищення макроекономічної ефективності виробництва.
2	Зростання відбувається за рахунок збільшення кількості застосованих ресурсів, незмінного рівня ефективності суспільного виробництва, розвитку галузей з традиційними технологіями.
3	Зростання відбувається за рахунок кількісного нарощування економічних ресурсів, підвищення їх ефективності, епізодичного впровадження нових технологій і методів господарювання.
4	Зростання відбувається за рахунок постійного підвищення ефективності ресурсів, розширення їх кількості, постійного впровадження прогресивних технологій у передові галузі.

6/3. У якому випадку вірно і найповніше поєднано чинники економічного зростання?

Чинники зростання	Випадки			
	1	2	3	4
Кількість і якість застосованих економічних ресурсів	×	×	×	×
Рівень технології та організації національного виробництва	×	×	×	
Рівень сукупного попиту на товари і послуги	×	×		
Суспільний розподіл та обмін продукту	×			

6/4. У якому випадку вірно вказується на джерело економічне зростання?

1	Інвестиції на заміщення.	3	Інвестиції у запаси.
2	Чисті інвестиції.	4	Валові інвестиції.

6/5. У якому випадку вказується на виробничу функцію Кобба-Дугласа?

1	$I_K = \frac{Y}{\delta K + (1-\delta)L}$.	3	$Y = AK^\alpha L^\beta$.
2	$Y = AK^\alpha L^\beta e^{at}$.	4	$Y = \frac{dY}{dK} \times K + \frac{dY}{dL} \times L$.

6/6. У якому випадку вказується на виробничу функцію Кобба-Дугласа-Тінбергена?

1	$I_K = \frac{Y}{\delta K + (1-\delta)L}$.	3	$Y = AK^\alpha L^\beta$.
2	$Y = AK^\alpha L^\beta e^{at}$.	4	$Y = \frac{dY}{dK} \times K + \frac{dY}{dL} \times L$.

6/7. Параметри α і β в у виробничих функціях – показники еластичності капіталу і праці, які показують міру залежності зміни обсягу продукту від зміни капіталу і праці.

У якому випадку вірно вказується на постійну еластичність виробничої функції, що відображає екстенсивне економічне зростання?

1	$\alpha + \beta = 1$	2	$\alpha + \beta > 1$	3	$\alpha + \beta < 1$	4	Усі разом
----------	----------------------	----------	----------------------	----------	----------------------	----------	-----------

6/8. Параметри α і β в у виробничих функціях – показники еластичності капіталу і праці, які показують міру залежності зміни обсягу продукту від зміни капіталу і праці.

У якому випадку вірно вказується на зростаючу еластичність виробничої функції, що відображає інтенсивне економічне зростання?

1	$\alpha + \beta = 1$	2	$\alpha + \beta > 1$	3	$\alpha + \beta < 1$	4	Усі разом
----------	----------------------	----------	----------------------	----------	----------------------	----------	-----------

6/9. У якому випадку вірно і найповніше поєднано основні передумови, прийняті Р.Солоу при побудові його моделі економічного зростання?

Чинники зростання	Випадки			
	1	2	3	4
Капітал і праця є взаємозамінними факторами		×	×	×
Спадна гранична продуктивність капіталу	×	×	×	
Постійна віддача від масштабу виробництва	×	×	×	
Постійна норма амортизації	×		×	×
Відсутність інвестиційних лагів	×		×	×
Екстенсивний тип економічного зростання	×	×		×
Існування досконалої конкуренції на ресурсному ринку		×	×	

6/10. У якому випадку вірно і найповніше поєднано чинники економічного зростання у моделі Р.Солоу?

Чинники зростання	Випадки			
	1	2	3	4
Кількість і якість застосованих економічних ресурсів	×	×		×
Капіталоозброєність (запас капіталу в економіці)	×		×	×
Приріст населення	×	×	×	
Технологічний прогрес	×		×	×
Сукупний попит в економіці	×	×		×

6/11. У якому випадку відображено мультиплікатор економічного зростання (інвестицій)?

1	$\frac{\Delta Y}{\Delta G} = \frac{1}{1 - MPC}$	3	$\frac{\Delta Y}{\Delta T} = \frac{MPC}{1 - MPC} = \frac{MPC}{MPS}$
2	$k = \frac{1}{1 - MPC} = \frac{1}{MPS}$	4	У жодному випадку не відображено.

6/12. Якою буде величина мультиплікатора економічного зростання (інвестицій), якщо приріст національного доходу склав 240, а приріст споживання 180?

1	4,0	2	4,5	3	5,0	4	5,5
----------	-----	----------	-----	----------	-----	----------	-----

6/13. Якою буде величина мультиплікатора державних витрат, якщо приріст національного доходу склав 240, а приріст витрат державного бюджету – 40?

1	4,0	2	5,0	3	6,0	4	7,0
----------	-----	----------	-----	----------	-----	----------	-----

6/14. Яким буде величина податкового мультиплікатора, якщо гранична схильність до споживання дорівнює 0,75, приріст національного доходу склав 240, а приріст прямих податків – 60?

1	4,5	2	4,0	3	3,5	4	3,0
----------	-----	----------	-----	----------	-----	----------	-----

6/15. У якому випадку вірно вказується на тотожність, яка відображає модель Р.Гаррода?

1	$S = c \times G$	3	$G = a \times S$
2	$\Delta Y = k \times \Delta I$	4	$(MPC + a)^2 = 4a$

6/16. У якому випадку вірно вказується на тотожність, яка відображає модель О.Домара?

1	$S = c \times G$	3	$G = a \times S$
2	$\Delta Y = k \times \Delta I$	4	$(MPC + a)^2 = 4a$

6/17. У якому випадку вірно розраховано норму нагромадження, якщо національний дохід складає 3600 млн.€, інвестиції на заміщення спожитого капіталу досягли 360 млн.€, чисті інвестиції – 540 млн.€, інвестиції у запаси – 100 млн.€, сукупні інвестиції – 800 млн.€?

1	$360 : 3600 = 0,10$, або 10%	3	$100 : 3600 = 0,028$, або 2,8%
2	$540 : 3600 = 0,15$, або 15%	4	$800 : 3600 = 0,22$, або 22%

6/18. Припустимо, що у країні А гранична капіталовіддача дорівнює $1/5$, а у країні В – $1/3$; гранична схильність до заощаджень в обох країнах однакова.

У якому випадку, за моделлю Домара, вірно визначено темп приросту реального ВВП у країні А?

1	На 13% нижчий, ніж у країні В	3	Удвічі вищий, ніж у країні В
2	60% від темпу приросту у країні В	4	На 40% вищий, ніж у країні В

6/19. У відповідності з моделлю Солоу вкажіть, яким буде темп приросту продукту при темпі працезберігаючого технічного прогресу «g» і темпі приросту населення «n» за умов стійкого стану економіки.

1	n	2	g	3	0	4	n + g
----------	---	----------	---	----------	---	----------	-------

6/20. У якому випадку вірно вказується, який показник у моделі Солоу забезпечує стійке зростання обсягу виробництва у розрахунку на одного зайнятого?

1	Зростання населення.	3	Технологічний прогрес.
2	Зростання норми заощаджень.	4	Зростання акселератора інвестицій.

Відповіді на тести до теми 6

6/1 – 2; 6/2 – 1; 6/3 – 1; 6/4 – 2; 6/5 – 3; 6/6 – 2; 6/7 – 1; 6/8 – 2; 6/9 – 3;
6/10 – 3; 6/11 – 2; 6/12 – 1; 6/13 – 3; 6/14 – 2; 6/15 – 1; 6/16 – 3; 6/17 – 2;
6/18 – 2; 6/19 – 4; 6/20 – 3.

До теми 7. Держава як суб'єкт макроекономічного регулювання

7/1. У якому випадку вірно і найповніше вказано на економічні функції, які виконувала держава за умов вільної конкуренції?

Економічні функції	Випадки			
	1	2	3	4
Регулювання сукупного попиту	×		×	
Забезпечення економіки грошима	×	×		×
Забезпечення умов вільного підприємництва	×	×	×	
Забезпечення екологічної безпеки	×	×	×	
Захист національного ринку	×	×		×
Антимонопольне регулювання	×		×	

7/2. У якому випадку вірно і найповніше поєднано економічні функції сучасної ринкової держави?

Економічні функції	Випадки			
	1	2	3	4
Визначення цілей економічного розвитку	×	×		×
Розробка правових норм підприємництва		×	×	×
Вплив на діяльність суб'єктів економіки	×		×	×
Антимонопольне регулювання		×	×	×

Регулювання зовнішньоекономічної діяльності	×		×	×
Соціальний захист громадян		×	×	×
Фінансування соціальних потреб	×	×		×

7/3. У якому випадку йдеться про можливі наслідки невтручання сучасної держави в економічне життя?

Можливі наслідки	Випадки			
	1	2	3	4
Монополізація економіки	×		×	×
Зростання неповної зайнятості		×	×	×
Посилення економічної циклічності	×	×	×	
Зниження ефективності національного виробництва	×	×	×	
Зростання диференціації доходів		×	×	×
Зниження екологічної безпеки	×		×	×

7/4. У якому випадку найбільш вірно характеризується адміністративне регулювання економіки?

Ознаки	Випадки			
	1	2	3	4
Командний стиль регулювання		×	×	×
Невтручання у ринковий механізм регулювання	×		×	×
Регулювання через накази і розпорядження	×	×		×
Виконання волі регулюючих органів	×	×	×	

7/5. З якою із згаданих форм державного регулювання економіки пов'язано проведення фіскальної економічної політики?

1	Грошово-кредитне регулювання.	3	Структурне регулювання.
2	Фінансово-бюджетне регулювання.	4	Цінове регулювання.

7/6. У якому випадку вірно поєднано сфери державного впливу на ринкову економіку, де застосовується адміністративне регулювання?

Сфери державного регулювання	Випадки			
	1	2	3	4
Обмеження економічного монополізму	×	×		×
Контроль над небажаними ефектами вільного ринку	×	×	×	
Забезпечення мінімального добробуту населення	×		×	×
Захист національного ринку	×	×	×	
Дотримання національних стандартів виробництва	×		×	×
Дотримання екологічної безпеки	×	×	×	
Реалізація цільових комплексних програм	×		×	×
Регулювання трудових відносин	×	×		×

7/7. У якому випадку найбільш вірно дано визначення економічної політики?

1	Економічна політика – будь-яка господарська діяльність, спрямована на досягнення поставленої мети в економіці.
----------	--

2	Економічна політика – система макроекономічних цілей і засобів та методів їх досягнення державою.
3	Економічна політика – діяльність економічних суб'єктів, спрямована на поліпшення свого економічного становища.
4	Економічна політика – система мікроекономічних цілей і засобів та методів їх досягнення фірмами.

7/8. У якому випадку поєднуються обставини, що зумовлюють «відмови ринку» і необхідність державного втручання в економіку?

Обдставини	Випадки			
	1	2	3	4
Неефективність недосконалої конкуренції	×		×	×
Необхідність випуску соціальних товарів і послуг		×	×	×
Неповнота ринків	×	×	×	
Асиметричність ринкової інформації	×	×	×	
Економічна циклічність, неповна зайнятість та інфляція		×	×	×
Переважаюча негативна екстернальність ринків	×		×	×

7/9. З якою із згаданих форм державного регулювання економіки пов'язано проведення монетарної економічної політики?

1	Грошово-кредитне регулювання.	3	Структурне регулювання.
2	Фінансово-бюджетне регулювання.	4	Цінове регулювання.

7/10. У якому випадку вірно і найповніше поєднано цілі економічної політики за умов ринкової економіки?

Цілі економічної політики	Випадки			
	1	2	3	4
Економічне зростання і повна зайнятість	×	×		×
Економічна свобода та ефективність		×	×	×
Справедливість у розподілі доходів	×	×		×
Економічна рівновага і відсутність інфляції		×	×	×
Збільшення вільного часу громадян	×		×	×
Забезпечення високих прибутків корпораціям	×	×	×	
Захист національного ринку	×	×		×
Оптимальні торговий і платіжний баланси країни		×	×	×

7/11. У якому випадку вірно і найповніше поєднано основні форми державного регулювання ринкової економіки?

Форми регулювання	Випадки			
	1	2	3	4
Фінансово-бюджетне регулювання	×	×		×
Грошово-кредитне регулювання	×		×	×
Антициклічне регулювання	×	×	×	
Зовнішньоекономічне регулювання	×		×	×
Регулювання доходів (соціальне регулювання)	×	×		×

7/12. У якому випадку виділено основні форми державного регулювання ринкової економіки?

Випадки	Форми регулювання				
	Планування	Цінове	Фінансово-бюджетне	Грошово-кредитне	Прогнозування
1	×	×	×	×	×
2		×	×	×	
3			×	×	
4	×	×	×		×

Відповіді на тести до теми 7

7/1 – 2; 7/2 – 4; 7/3 – 3; 7/4 – 2; 7/5 – 2; 7/6 – 1; 7/7 – 2; 7/8 – 3; 7/9 – 1;
7/10 – 4; 7/11 – 4; 7/12 – 3.

До теми 8. Фіскальна макроекономічна політика

8/1. У якому випадку вірно вказується на напрямки проведення фіскальної (фінансово-бюджетної) макроекономічної політики?

1	Оподаткування фірм та домашніх господарств.	3	Управління державним боргом.
2	Видатки з державного та місцевих бюджетів.	4	Усе згадане разом.

8/2. У якому випадку вірно і найповніше поєднано основні завдання фіскальної макроекономічної політики?

Основні завдання	Випадки			
	1	2	3	4
Вплив на стан господарської кон'юнктури	×	×		×
Нагромадження ресурсів для фінансування соціальних програм	×		×	
Підтримання належного рівня зайнятості	×	×		
Стимулювання економічного зростання	×		×	×
Боротьба з інфляцією		×	×	×
Досягнення активного торгового балансу		×	×	×

8/3. У якому випадку виділено основні види державних податків?

Випадки	Види податків			
	Прямі податки	Непрямі податки	На власність	На соцстрах
1	×	×	×	×
2	×	×	×	
3		×	×	×
4	×			×

8/4. У якому випадку вірно поєднано функції державних податків?

Випадки	Функції податків			
	Розподільча	Фіскальна	Стабілізуюча	Регулююча
1	×	×	×	×
2	×	×		×
3	×	×	×	
4	×		×	×

8/5. Що показує крива Лаффера?

1	Обсяг податкових надходжень до державного бюджету.
2	Взаємозв'язок між ставками прямих податків та надходженнями до державного бюджету.
3	Співвідношення доходів і видатків державного бюджету.
4	Ставки прямого податку.

8/6. У якому випадку вірно поєднано напрями використання державних витрат?

Напрями використання	Випадки			
	1	2	3	4
Проценти по державному боргу	×	×	×	
Трансфери приватного сектору	×		×	×
Стимулювання економічного зростання	×	×		×
Державні інвестиції	×		×	×
Витрати на споживання у державному секторі	×	×	×	

8/7. У якому випадку відображено мультиплікатор державних витрат?

1	$\frac{\Delta Y}{\Delta G} = \frac{1}{1 - MPC}$	3	$\frac{\Delta Y}{\Delta T} = \frac{MPC}{1 - MPC} = \frac{MPC}{MPS}$
2	$k = \frac{1}{1 - MPC} = \frac{1}{MPS}$	4	У жодному випадку не відображено.

8/8. У якому випадку відображено податковий мультиплікатор?

1	$\frac{\Delta Y}{\Delta G} = \frac{1}{1 - MPC}$	3	$\frac{\Delta Y}{\Delta T} = \frac{MPC}{1 - MPC} = \frac{MPC}{MPS}$
2	$k = \frac{1}{1 - MPC} = \frac{1}{MPS}$	4	У жодному випадку не відображено.

8/9. У якому випадку найповніше поєднано напрями видатків державного бюджету?

Видатки	Випадки			
	1	2	3	4
Інвестування економіки	×	×	×	

Виконання соціальних програм	×		×	×
Національна оборона і безпека громадян	×	×		×
Фінансування збиткових підприємств		×	×	×
Утримання апарату управління	×	×	×	
Соціальне страхування		×		×
Обслуговування державного боргу	×		×	×

8/10. У якому випадку державний бюджет є дефіцитним?

Випадки	→	1	2	3	4
Доходи бюджету, млрд..гр.од.		120	140	160	180
Видатки бюджету, млрд..гр.од.		115	140	160	185

8/11. У якому випадку найповніше поєднано причини дефіциту державного бюджету?

Причини	Випадки			
	1	2	3	4
Зменшення доходів економічних суб'єктів		×	×	×
Зменшення приросту національного доходу	×		×	×
Зростання бюджетних витрат	×	×		×
Непослідовна фінансова економічна політика		×	×	×
Надмірний державний сектор в економіці	×	×		×
Зростання процентів по державному боргу	×		×	×
Домінуюча політика державного патерналізму		×	×	×

8/12. Вкажіть, коли йдеться про бюджетний профіцит.

1	Зменшуються доходи державного бюджету.
2	Видатки державного бюджету перевищують його доходи.
3	Доходи державного бюджету перевищують його видатки..
4	Зростають видатки державного бюджету.

8/13. У якому випадку найповніше поєднано елементи фінансової системи країни?

Елементи	Випадки			
	1	2	3	4
Фінанси фірм і організацій			×	×
Державні фінанси (державний і місцеві бюджети)	×		×	×
Фінанси домашніх господарств (населення)	×	×	×	×
Фінанси страхування	×	×		×
Фінанси кредитування		×		×

Відповіді на тести до теми 8

8/1 – 4; 8/2 – 1; 8/3 – 1; 8/4 – 2; 8/5 – 2; 8/6 – 3; 8/7 – 1; 8/8 – 3; 8/9 – 1;
8/10 – 4; 8/11 – 4; 8/12 – 3; 8/13 – 4.

До теми 9. Монетарна макроекономічна політика

9/1. У якому випадку найповніше поєднано елементи кредитної системи країни?

Елементи	Випадки			
	1	2	3	4
Центральний банк	×	×	×	
Універсальні комерційні банки	×		×	×
Спеціалізовані комерційні банки	×	×		×
Небанківські кредитні установи	×		×	×
Страховий сектор	×	×	×	

9/2. У якому випадку вірно і найповніше поєднано основні завдання грошово-кредитної макроекономічної політики?

Основні завдання	Випадки			
	1	2	3	4
Поліпшення структури грошової маси в економіці	×		×	×
Розширення сфери безготівкових розрахунків	×		×	×
Збільшення валютних резервів ЦБ	×	×		×
Підтримання належного рівня зайнятості	×	×	×	
Боротьба з інфляцією		×	×	×
Забезпечення оптимального обмінного курсу		×	×	×

9/3. Вкажіть на форму державного регулювання економіки, яку здійснює Центральний банк.

1	Фінансово-бюджетне регулювання.	3	Цінове регулювання.
2	Грошово-кредитне регулювання.	4	Регулювання соціальної сфери.

9/4. У якому випадку найповніше поєднано функції Центрального банку?

Функції	Випадки			
	1	2	3	4
Емісія готівки і організація грошового обігу	×	×	×	×
Кредитування комерційних банків	×	×		×
Кредитування фірм і домашніх господарств	×		×	×
Фінансування уряду		×	×	×
Здійснення грошово-кредитної політики	×	×		×
Забезпечення функціонування платіжної системи	×	×	×	×
Здійснення валютного регулювання		×	×	×
Забезпечення стабільності нац. грошової одиниці		×		×

9/5. Якщо реальний ВВП зростає у 1,2 раза, а грошова маса збільшиться на 8%, що станеться з рівнем цін за стабільної швидкості обігу грошей?

1	Знизиться на 10%.	3	Зростає на 10%.
2	Залишиться без змін.	4	Зростає у 1,2 раза.

9/6. Що з названого не належить до грошового агрегата M2?

1	Готівка поза банківською системою.	3	Чеківі депозити.
2	Невеликі ощадні вклади.	4	Короткострокові державні облигації.

9/7. У якому випадку вірно і найповніше вказано на склад грошового агрегата M1?

Елементи грошової маси	Випадки			
	1	2	3	4
Готівка (банкноти і розмінна монета)	×	×	×	×
Трансакційні (чеківі) депозити	×		×	×
Безчеківі ощадні рахунки та депозитні сертифікати		×		×
Великі строкові банківські рахунки			×	×
Ощадні облигації, державні цінні папери		×		×

9/8. У якому випадку йдеться про грошову (монетарну) базу?

1	Гроші в обігу.	3	Гроші Центрального банку.
2	Грошова маса в економіці.	4	Гроші комерційних банків.

9/9. У якому випадку відображено простий грошовий мультиплікатор (мультиплікатор кредитної емісії)?

1	$k = \frac{1}{r}$	2	$k = \frac{1+c}{1+r}$	3	$k = \frac{1}{1-MPC}$	4	$k = \frac{\Delta Y}{\Delta G}$
----------	-------------------	----------	-----------------------	----------	-----------------------	----------	---------------------------------

9/10. У якому випадку вірно і найповніше вказано на опосередковані засоби грошово-кредитної політики, які застосовує Центральний банк?

Елементи грошової маси	Випадки			
	1	2	3	4
Зміна максимальної ставки прямого податку	×	×		×
Операції на відкритому ринку		×	×	×
Зміна норми обов'язкових резервів	×	×	×	
Зміна облікової ставки процента		×	×	×
Емісія готівки	×	×		×

9/11. Вкажіть, у якому випадку йдеться про таку опосередковану форму грошово-кредитної політики, як операції на відкритому ринку.

1	Облік векселів та розміщення цінних паперів.
2	Купівля чи продаж товарних і грошових векселів.
3	Купівля і продаж корпоративних акцій і облигацій.
4	Купівля чи продаж Центральним банком державних цінних паперів.

9/12. Якщо резерви комерційних банків складають 1 млрд.гр.од., депозити – 4 млрд., а норма обов'язкових резервів – 25%, то на яку величину збільшиться пропозиція грошей, якщо Центральний банк знизить норму резервування до 20%?

1	0,8 млрд.	2	1,0 млрд.	3	0,4 млрд.	4	0,2 млрд.
----------	-----------	----------	-----------	----------	-----------	----------	-----------

9/13. Якщо норма обов'язкового резервування дорівнює 0,25, а Центральний банк вирішив збільшити пропозицію грошей на 44 млрд.гр.од., то що у цьому випадку він має зробити з державними облігаціями на відкритому ринку?

1	Скупити на суму 44 млрд.гр.од.	3	Скупити на суму 11 млрд.гр.од.
2	Продати на суму 44 млрд.гр.од.	4	Продати на суму 11 млрд.гр.од.

9/14. Якщо норма обов'язкових резервів дорівнює 0,1, держбюджет зведений з дефіцитом у 30 млрд.грн., а уряд вирішив покрити дефіцит на третину за рахунок грошової емісії і на дві третини за рахунок випуску державних облігацій, то як може змінитися пропозиція грошей, якщо Центральний банк викупить чверть випущених облігацій?

1	Пропозиція грошей може збільшитися на 60 млрд.грн.
2	Пропозиція грошей може зменшитися на 60 млрд.грн.
3	Пропозиція грошей може збільшитися на 30 млрд.грн..
4	Пропозиція грошей може зменшитися на 30 млрд.грн.

9/15. У якому випадку Центральний банк проводить політику «дорогих грошей», прагнучи зменшити грошову масу в обігу?

Засоби грошово-кредитної політики	Випадки			
	1	2	3	4
Купівля чи продаж державних облігацій	Продаж	Продаж	Купівля	Купівля
Зміна облікової процентної ставки	Без змін	Зниження	Без змін	Підвищення
Зміна норми обов'язкових резервів	Збільшення	Без змін	Збільшення	Без змін

9/16. У якому випадку Центральний банк проводить політику «дешевих грошей», прагнучи збільшити грошову масу в обігу?

Засоби грошово-кредитної політики	Випадки			
	1	2	3	4
Купівля чи продаж державних облігацій	Продаж	Продаж	Купівля	Купівля
Зміна облікової процентної ставки	Без змін	Підвищення	Без змін	Зниження
Зміна норми обов'язкових резервів	Збільшення	Без змін	Збільшення	Без змін

Відповіді на тести до теми 9

9/1 – 1; 9/2 – 4; 9/3 – 2; 9/4 – 2; 9/5 – 3; 9/6 – 4; 9/7 – 1; 9/8 – 3; 9/9 – 1;
9/10 – 3; 9/11 – 4; 9/12 – 2; 9/13 – 4; 9/14 – 1; 9/15 – 1; 9/16 – 4.

До теми 10. Вибір моделей макроекономічної політики

10/1. У якому випадку вірно і найповніше вказано на наслідки значного бюджетного дефіциту за повної зайнятості ресурсів?

Наслідки	Випадки			
	1	2	3	4
Інфляція витрат	x	x		
Зниження реальної ставки процента		x		
Перевищення експорту над імпортом		x	x	
Зростання реальної ставки процента			x	
Зростання приватних інвестицій			x	x

10/2. До чого призводить застосування «автоматичних стабілізаторів»?

1	До загострення проблеми часових лагів.
2	До підтримання такого рівня податкових ставок, яка дозволяє збалансувати державний бюджет за повної зайнятості ресурсів.
3	До зниження амплітуди коливань національного доходу.
4	До підтримання щорічного темпу приросту грошової маси в обігу, яка відповідає «монетарному правилу» М.Фрідмена (3-4%).

10/3. Яке із наведених положень є неправильним?

1	«Автоматичні стабілізатори» ніколи повністю не усувають нестабільність національної економіки.
2	Для досягнення щорічного збалансованого бюджету у період спаду уряд повинен знижувати податкові ставки.
3	«Політика доходів» передбачає, що середньорічне зростання номінальної заробітної плати не повинно перевищувати зростання продуктивності праці.
4	Дискреційною може бути як фінансова, так і монетарна економічна політика держави.

10/4. Припустимо, що величина індексу випереджуючих індикаторів знижується.

У якому випадку відображено явище, яке при цьому не слід очікувати?

1	Зростання рівня безробіття.	3	Зменшення податкових надходжень до бюджету.
2	Зменшення обсягу виробництва.	4	Безсумнівного зростання рівня інфляції.

10/5. Припустимо, що очікуваний рівень цін визначається наступним рівнянням: $P_e = P_{-1} + 0,5(P - P_{-1})$, де P_e – очікуваний рівень цін, P – фактичний рівень цін, P_{-1} – рівень цін минулого року.

Як зміниться ВВП, якщо рівень сукупного попиту зростає?

1	Зростання величини ВВП.	3	ВВП залишиться без змін.
2	Зменшення величини ВВП.	4	Вірна відповідь відсутня.

10/6. Припустимо, що спочатку економіка знаходилася у стані повної зайнятості ресурсів за потенційного обсягу випуску $Y^* = 600$ і рівня цін $P = 100$. Центральний банк оголошує намір збільшити обсяг грошової маси в обігу на 2,5%.

Що із згаданого нижче є найбільш ймовірним за умови раціональних очікувань і довіри економічних суб'єктів до політики Центрального банку?

1	ВВП залишиться на рівні $Y = 600$ за рівня цін $P = 100$.
2	ВВП зросте до $Y = 615$ за незмінного рівня цін $P = 100$.
3	ВВП залишиться на незмінному рівні $Y = 600$ за рівня цін $P = 102,5$.
4	ВВП зросте до $Y = 615$ за рівня цін $P = 102,5$.

10/7. Яке з наведених положень є вірним, якщо Центральний банк проводить політику, спрямовану на підтримання безробіття на рівні 5,5%?

1	Фактичний рівень безробіття завжди буде на природному рівні (5,5%).
2	Центральний банк повинен скоректувати свою цільову установку у випадку, коли фактичний рівень безробіття не відповідатиме 5,5%.
3	Центральний банк повинен збільшити темп зростання грошової маси у випадку, коли рівень безробіття перевищує цільовий орієнтир.
4	Центральний банк буде не в змозі якимось чином вплинути на рівень інфляції.

10/8. У якому випадку вірно ілюструється застосування системи страхування по безробіттю?

1	Непослідовність макроекономічної політики.
2	«Критика Лукаса».
3	Тривалість внутрішнього лагу у здійсненні макроекономічної політики.
4	Спосіб автоматичної стабілізації економіки у випадку шоку.

10/9. У якому випадку вірно і найповніше поєднано елементи системи соціального захисту населення за умов ринкової економіки?

Елементи	Випадки			
	1	2	3	4
Правове регулювання системи найманої праці	×	×	×	
Регулювання рівня заробітної плати		×	×	×
Програми працевлаштування і перекваліфікації	×	×		×
Індексація доходів	×	×	×	
Соціальне страхування	×	×		×
Соціальні виплати (трансферти)		×	×	×

10/10. У якому випадку відображено ринкове розуміння соціальної справедливості?

Елементи	Випадки			
	1	2	3	4
Диференціація доходів та їх перерозподіл для забезпечення гідного життя для усіх	×		×	×
Повна зрівняльність доходів усіх громадян		×		×
Розподіл доходів виключно за трудовим вкладом кожного	×	×		×
Розподіл доходів за власністю на економічні ресурси (капітал, праця, земля, підприємництво)	×		×	×

10/11. У якому випадку вірно визначається суть соціальної політики ринкової держави? Отже, соціальна політика – це:

1	Система заходів окремої фірми по поліпшенню соціального становища своїх працівників.
2	Макроекономічна політика держави у всіх сферах суспільного життя.
3	Система заходів держави по досягненню соціальної справедливості у розподілі доходів та здійсненню соціального захисту своїх громадян.
4	Вірно у всіх випадках.

Відповіді на тести до теми 10

10/1 – 1; 10/2 – 3; 10/3 – 2; 10/4 – 4; 10/5 – 1; 10/6 – 1; 10/7 – 3; 10/8 – 4;
10/9 – 2; 10/10 – 3; 10/11 – 3.

До теми 11. Зовнішня торгівля і зовнішньоекономічна політика

11/1. У якому випадку найповніше поєднано основні чинники міжнародної торгівлі?

Чинники міжнародної торгівлі	Випадки			
	1	2	3	4
Удосконалення видів транспорту		×	×	
Удосконалення засобів зв'язку		×	×	×
Розширення виробництва товарів і послуг	×		×	×
Посилення тенденції до вільної торгівлі	×	×	×	×
Поглиблення міжнародного поділу праці	×	×		×

11/2. У якому випадку найповніше поєднано показники, які оцінюють участь країни у міжнародній торгівлі?

Показники міжнародної торгівлі	Випадки			
	1	2	3	4
Експортна (імпортна) квота	×	×	×	×
Обсяг експорту (імпорту) на душу населення	×	×		×
Експортний потенціал країни	×		×	×
Структура експорту та імпорту		×	×	×
Співвідношення частки у виробництві певного товару і частки у світовій торгівлі ним	×	×		×
Співвідношення між обсягом зарубіжних прямих інвестицій країни і обсягом іноземних інвестицій у її економіку	×		×	×
Обсяг зовнішнього боргу країни та його співвідношення з ВВП та експортом даної країни		×	×	×

11/3. Країна Z витрачає на виробництво товару А 8 год, а на виробництво товару В – 12 год, а країна Y – відповідно 6 та 8 год. На випуску якого товару варто спеціалізуватися кожній країні?

1	Z – товар А, Y – товар В.	3	Z – товар А, Y – товар А.
2	Z – товар В, Y – товар А.	4	Z – товар В, Y – товар В.

11/4. Відомо, що країна Z витрачає на виробництво товару A 8 год, а на виробництво товару B – 12 год, а країна Y – відповідно 6 та 8 год. Яка із запропонованих відносних цін можлива у торгівлі між цими країнами?

1	$1A = 1B$	2	$1B = 2A$	3	$1A = 0,7B$	4	$1B = 1,6A$
----------	-----------	----------	-----------	----------	-------------	----------	-------------

11/5. Країна A, використовуючи усі наявні ресурси, може виробити 100 одиниць товару X або 60 одиниць товару Y, тоді як країна B – відповідно по 80 одиниць товарів X та Y. На випуску якого товару варто спеціалізуватися кожній країні?

1	A – товар Y, B – товар X.	3	A – товар X, B – товар Y.
2	A – товар X, B – товар X.	4	A – товар Y, B – товар Y.

11/6. У якому випадку вірно і найповніше поєднано інструменти зовнішньоторговельної політики?

Інструменти	Випадки			
	1	2	3	4
Мито на експорт	×	×	×	×
Мито на імпорт	×	×		×
Квота	×	×	×	
Прямі і непрямі експортні субсидії	×	×	×	
Торговельне ембарго	×		×	×
Ліцензії	×	×		×

11/7. У якому випадку вірно визначається основна відмінність між тарифом на імпорт та імпортовою квотою?

1	Квота ніколи не приносить доходу державі, а тариф дає такий виграш.
2	Тариф ніколи не приносить доходу державі, а квота дає такий виграш.
3	Квота може використовуватися для обмеження притоку імпортованих товарів, тоді як тариф не може застосовуватися з такою метою.
4	Квота забезпечує більш надійний захист вітчизняного виробника від іноземної конкуренції, ніж тариф.

11/8. У якому випадку вірно вказано на наслідки впровадження високого протекціоністського тарифу, поряд із зростанням цін та збільшенням валютних резервів країни?

1	Загальне зростання добробуту у країні.
2	Зростання номінальної заробітної плати, тоді як реальна заробітна плата залишиться без змін.
3	Збільшення номінальної заробітної плати, однак зниження реальної, що збільшить вартість життя.
4	Як номінальна, так і реальна заробітна плата залишаться без змін.

11/9. У якому випадку вірно і найповніше поєднано інструменти політики економічного протекціонізму у міжнародній торгівлі?

Інструменти	Випадки			
	1	2	3	4

Валютний курс	×		×	×
Валютні обмеження	×		×	×
Митні збори	×	×	×	
Митні тарифи	×	×	×	
Торговельні квоти	×	×		×
Ліцензування	×	×		×

11/10. У якому випадку вірно вказано на наслідки впровадження жорсткої протекціоністської політики з використанням високих тарифів на імпорт?

1	Зростання рівня зайнятості у даній країні у короткостроковому періоді.
2	Зниження рівня безробіття за кордоном.
3	Збільшення доходів державного бюджету у тривалій перспективі.
4	Перемога у конкурентній боротьбі із зарубіжними виробниками.

11/11. Таблиця містить дані про ситуацію на ринку велосипедів у гіпотетичній країні.

Показники	З 5%-м тарифом	Без тарифу
Світова ціна велосипеда, \$	200	205
5%-й тариф, \$	10	0
Внутрішня ціна велосипеда, \$	210	205
Внутрішній попит на велосипеди, тис.шт.	100	105
Внутрішнє виробництво велосипедів, тис.шт.	40	35
Імпорт велосипедів, тис.шт.	60	70

Таблиця свідчить, що після відміни 5%-го тарифу на імпорт велосипедів у дану країну світова ціна на них зросла. У якому випадку вірно визначено річний вигравш вітчизняних споживачів від відміни тарифу?

1	175 000 \$	2	350 000 \$	3	500 000 \$	4	525 000 \$
----------	------------	----------	------------	----------	------------	----------	------------

11/12. Використовуючи дані попереднього зайдання, вкажіть, у якому випадку вірно визначено річні втрати вітчизняних виробників від лібералізації торгівлі.

1	1 000 000 \$	2	1 225 000 \$	3	1 500 000 \$	4	1 725 000 \$
----------	--------------	----------	--------------	----------	--------------	----------	--------------

11/13. Використовуючи дані зайдання 11/11, вкажіть, у якому випадку вірно визначено річні втрати державного бюджету у митних доходах.

1	1 000 000 \$	2	1 225 000 \$	3	1 500 000 \$	4	1 725 000 \$
----------	--------------	----------	--------------	----------	--------------	----------	--------------

11/14. Використовуючи дані зайдання 11/11, вкажіть, у якому випадку вірно визначено сукупний вплив відміни 5%-го імпортного тарифу на велосипеди на рівень добробуту у даній країні.

1	Чистий позитивний ефект для економіки перевищить втрати для виробників.
2	Чистий позитивний ефект від зняття тарифу складе 1 700 000 \$ на рік.
3	Чисті втрати добробуту у даній країні складуть 1 700 000 \$ на рік.
4	Чисті втрати добробуту складуть 525 000 \$ через зростання світових цін.

Відповіді на тести до теми 11

11/1 – 2; 11/2 – 4; 11/3 – 1; 11/4 – 3; 11/5 – 3; 11/6 – 1; 11/7 – 4; 11/8 – 3;
11/9 – 2; 11/10 – 1; 11/11 – 4; 11/12 – 2; 11/13 – 1; 11/14 – 3.

До теми 12. Макроекономічна політика у відкритій економіці

12/1. У якому випадку йдеться про складові елементи моделі відкритої економіки Манделла-Флемінга?

1	Рівняння рівноваги товарного ринку (рівняння кривої IS).
2	Рівняння рівноваги грошового ринку (рівняння кривої LM).
3	Рівняння рівноваги внутрішньої та світової процентних ставок ($r = r^*$).
4	Уся система згаданих рівнянь або кривих, що їх відображають.

12/2. Припустимо, що вартість експорту з України у гривнях не зміниться, також не зміниться вартість імпорту до України у доларах США, фунтах стерлінгах тощо.

У якому випадку вірно відзначається вплив 5%-го знецінення гривні на стан торгового балансу України?

1	Значне поліпшення торгового балансу України.
2	Поліпшення стану торгового балансу України залежатиме від еластичності попиту на імпортовані товари.
3	Поліпшення стану торгового балансу України ніяк не залежатиме від еластичності попиту на імпортовані товари.
4	Попит на імпортовані товари виявиться малоеластичним.

12/3. Що із перерахованого за інших рівних умов сприяє підвищенню обмінного курсу національної валюти?

1	Зниження у даній країні процентних ставок.
2	Зростання у даній країні продуктивності праці.
3	Зростання у даній країні рівня цін.
4	Зростання у даній країні ставок номінальної заробітної плати.

12/4. У якому випадку вірно вказується на наслідки ревальвації національної валюти?

1	Постраждають галузі, орієнтовані на експорт.
2	Постраждають галузі, орієнтовані на споживання імпортованої сировини.
3	У країні зросте загальний рівень безробіття.
4	Не відбудеться нічого із названого.

12/5. Припустимо, що темп економічного зростання у країні А щорічно складає 102%, а темп приросту грошової маси – 3%, у країні В – відповідно 103 і 4%. При цьому поведінкові коефіцієнти k в обох країнах постійні.

У якому випадку вірно вказується, як це вплине на стан обмінних курсів валют обох країн?

1	Ймовірніше за все, валюта країни А подорожчає відносно валюти країни В на 1%.
2	Ймовірніше за все, валюта країни В подорожчає відносно валюти країни А на 1%.
3	Ймовірніше за все, обмінні курси валют країн А і В залишаться без змін.
4	Ймовірніше за все, країнам А і В не вдасться стабілізувати співвідношення своїх валют.

12/6. Якщо ціна американського долара в англійських фунтах упала з 0,50 до 0,45 £, то як зміниться ціна персонального комп'ютера «Пентіум-5» у фунтах, якщо у США він коштує 1000 \$?

1	Зросте на 50 £.	3	Знизиться на 75 £.
2	Зросте на 75 £.	4	Знизиться на 50 £.

12/7. Як вплине девальвація валюти певної країни відносно валют усіх інших країн на обсяги її експорту та імпорту?

1	Експорт та імпорт збільшаться	3	Експорт зменшиться, а імпорт збільшиться.
2	Експорт та імпорт зменшаться	4	Експорт збільшиться, а імпорт зменшиться.

12/8. За умов фіксованого валютного курсу рівень інфляції у даній країні буде вищим, ніж в інших. Що станеться з експортом та імпортом цієї країни?

1	Експорт та імпорт збільшаться.	3	Експорт зменшиться, а імпорт збільшиться.
2	Експорт та імпорт зменшаться.	4	Експорт збільшиться, а імпорт зменшиться.

12/9. Якщо ціна російського рубля у гривнях зросла від 0,17 до 0,19 *грн*, то як зміниться ціна імпортованого до України товару, якщо у Росії він коштував 1200 *руб*?

1	Зменшиться на 36 <i>грн</i> .	3	Зменшиться на 24 <i>грн</i> .
2	Зросте на 36 <i>грн</i> .	4	Зросте на 24 <i>грн</i> .

12/10. У якому випадку вірно вказується на роль грошово-кредитної та бюджетно-податкової політики за умов фіксованого валютного курсу?

1	Кредитно-грошова політика більш ефективна у якості інструменту економічної стабілізації, ніж бюджетно-податкова.
2	Кредитно-грошова політика взагалі неефективна у якості інструменту економічної стабілізації у порівнянні з бюджетно-податковою.
3	Кредитно-грошова і бюджетно податкова політика однаково ефективні у якості інструменту економічної стабілізації за умов фіксованого валютного курсу.
4	Усе вказане не відповідає дійсності.

12/11. Уряд певної країни вирішив встановити контроль над зовнішньою торгівлею з метою зниження дефіциту платіжного балансу. Яким може бути один з результатів цього заходу у короткостроковому періоді?

1	Знизиться рівень зайнятості.	3	Знизиться рівень інфляції.
2	Зменшиться імпорт товарів і послуг.	4	Впаде сальдо торгового балансу.

12/12. У якому випадку вірно і найповніше вказується на структуру платіжного балансу країни?

Розділи платіжного балансу	Випадки			
	1	2	3	4
Торговий баланс		x	x	x
Рахунок поточних операцій	x		x	x
Рахунок руху капіталу	x	x	x	
Зміна офіційних резервів	x	x	x	x

12/13. У якому випадку вірно вказується на суть торгового балансу країни?

Отже, торговий баланс – це:

1	Різниця величин імпорту та експорту країни за певний період.
2	Співвідношення вартостей експорту та імпорту країни за певний період.
3	Різниця величин експорту та імпорту країни за певний період.
4	Сума вартостей експорту та імпорту країни за певний період.

12/14. У якій з країн торговий баланс є активним?

Величина експорту та імпорту, млрд..гр.од.	Країни			
	1	2	3	4
Вартість експорту	10	12	14	16
Вартість імпорту	9	12	15	16

12/15 У якій з країн платіжний баланс має позитивне сальдо?

Розділи платіжного балансу, млрд..гр.од.	Країни			
	1	2	3	4
Сальдо поточних операцій	-2,0	+2,0	-2,0	+2,0
Сальдо руху капіталів	+2,0	-1,8	-1,6	-1,6
Зміна офіційних резервів	-0,2	-0,2	+0,2	-0,3

Відповіді на тести до теми 12

12/1 – 4; 12/2 – 2; 12/3 – 2; 12/4 – 1; 12/5 – 3; 12/6 – 4; 12/7 – 4; 12/8 – 3;
12/9 – 3; 12/10 – 2; 12/11 – 2; 12/12 – 1; 12/13 – 3; 12/14 – 1; 12/15 – 4;

ЗАВДАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ ДЛЯ СТУДЕНТІВ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Варіант 1

Теоретичне завдання

Модель кругових потоків: макроекономічний аналіз.

Задачі

1. Використовуючи один із методів, розрахуйте обсяг ВВП за наступними табличними показниками національної економіки (в умовних грошових одиницях).

Заробітна плата	200	Рента	12
Споживчі витрати	160	Непрямі податки	20
Амортизація	30	Прибуток з дивідендами	68
Приватні чисті інвестиції	20	Процент	24
Державні закупівлі продукту	16	Нерозподілений прибуток	10

2. У країні **A** один робітник може виробити за робочий день 12 м^2 шовку або 2 кг масла, а в країні **B** робітник виготовляє за робочий день 4 м^2 шовку або 8 кг масла. Дайте відповідь на такі питання:

- 1) Які відносні ціни у країнах **A** і **B** за відсутності торгівлі між ними?
- 2) Що будуть поставляти країни **A** і **B** на експорт після встановлення торговельних відносин між ними?
- 3) Якщо реальне співвідношення у торгівлі між країнами **A** і **B** склалося на рівні 2 м^2 шовку за 1 кг масла, то яким буде вигравш від спеціалізації і торгівлі для кожної країни?

Варіант 2

Теоретичне завдання

Система національних рахунків: принципи, структура і показники.

Задачі

1. У таблиці дано наступні гіпотетичні показники (в млрд. умовних гр.од.).

Трансфертні платежі	40	Нерозподілений прибуток	28
Валові внутрішні інвестиції	162	Амортизація	79
Непрямі податки на бізнес	70	Особисті споживчі витрати	772
Особистий по доходний податок	26	Податок на прибуток корпорацій	14
Експорт	30	Внески на соціальне страхування	2
Імпорт	19	Державні закупівлі продукту	85

Розрахуйте: 1) показники ВВП і доходу в особистому розпорядженні;

2) обсяг приватних заощаджень в економіці; 3) приріст капіталу в економіці.

2. Знайдіть величину простого грошового мультиплікатора та кількість безготівкових грошей у грошовій масі в обігу, якщо маса готівки і безготівкових грошей в обігу дорівнює 210 млрд.гр.од. , а норма обов'язкового резервування складає 25% .

Варіант 3

Теоретичне завдання

ВВП і ВВП та методи їх обчислення.

Задачі

1. Припустимо, що державні закупівлі продукту дорівнюють 500 , податкова функція має вигляд T

$= 0,4Y$, функція трансфертів $F = 0,2Y$, рівень цін $P = I$, державний борг $D = 1000$ за ставки відсотка $R = 0,1$, реальний обсяг виробництва дорівнює 2000, а потенційний складає 2500.

Виходячи із цих даних, дайте відповідь на питання:

- 1) Яким є сальдо державного бюджету – позитивним чи негативним?
- 2) Якою є величина структурного і циклічного дефіциту державного бюджету?

2. Розрахуйте величину мультиплікатора інвестицій за даними таблиці.

Випадки	Гранична схильність до споживання (MPC)	Гранична схильність до заощаджень (MPS)
I	0,4	0,6
II	0,6	0,4
III	0,8	0,2

Варіант 4

Теоретичне завдання

Національний дохід, його призначення, розподіл та перерозподіл.

Задачі

1. Обчисліть показники граничної схильності до споживання (MPC) та граничної схильності до заощаджень (MPS), якщо у даному році ЧНП досяг 240 млрд. гр.од., а у двох наступних – 260 і 280 млрд.гр.од., обсяг сукупного споживання у першому році склав 244 млрд.гр.од., заощадження у другому році відсутні (дорівнюють 0), а потім зростали по 4 млрд.гр.од. на рік.

2. Уряд Великої Британії встановив валютний курс на рівні 1 £ = 2,40 \$ (1 фунт стерлінгів = 2,40 долара США). Обсяг пропозиції фунтів стерлінгів за цим курсом дорівнює 180 млн. £. Обсяги попиту на фунти стерлінгів наведені у таблиці.

Ціна фунта (у доларах США)	2,0	2,1	2,2	2,3	2,4	2,5
Обсяг попиту (млн. £)	200	190	180	170	160	150

Використовуючи ці дані, дайте відповідь на питання:

- 1) Чи повинен Центральний Банк Великої Британії за встановленого валютного курсу продавати фунти?
- 2) Що станеться у цьому випадку з офіційними валютними резервами британського Центрального Банку? Як відобразити ці зміни резервів у платіжному балансі?

Варіант 5

Теоретичне завдання

Функції споживання і заощадження в макроекономіці.

Задачі

1. Розрахуйте обсяг ВВП за витратами і доходами, якщо величина споживчих витрат населення досягла 120 млрд.гр.од., фонд заробітної плати склав 98 млрд., вартість спожитого капіталу (амортизація) – 38 млрд., приватні інвестиції – 40 млрд., прибуток фірм з дивідендами – 29 млрд., державні витрати на закупівлю товарів і послуг – 32 млрд., непрямі податки держави на бізнес – 10 млрд., процентні виплати – 18 млрд., рентні виплати – 7 млрд., а чистий експорт – 8 млрд.гр.од.

2. Використовуючи дані таблиці, побудуйте графічний варіант макроекономічної моделі Дж.М. Кейнса, знайдіть точку та умови рівноваги, а також заповніть таблицю до кінця.

Роки	ЧНП	C	S	I_n	MPC	MPS	AD
1	28,0	27,5	0,5	1,8	0,75	0,25	29,3
2	30,0	28,9	1,1	1,8			30,7
3	32,0	30,2	1,8	1,8			32,0
4	34,0	31,4	2,6	1,8			33,2
5	36,0	32,5	3,5	1,8			34,3

У таблиці: C – споживання, S – заощадження, I_n – чисті інвестиції, MPC – гранична схильність до споживання, MPS – гранична схильність до заощаджень, AD – сукупний попит.

Варіант 6

Теоретичне завдання

Неокласична і кейнсіанська моделі інвестицій: порівняльна характеристика.

Задачі

- Припустимо, що національна економіка випускає тільки три продукти. Використовуючи дані таблиці, обчисліть індекс кількісного обсягу, індекс цін, темпи зростання і приросту номінального ВВП.

Вид продукту	Базовий рік		Поточний рік	
	К-сть, од	Ціна од., грн	К-сть, од	Ціна од., грн
«А»	10	2	10	4
«В»	8	4	10	5
«С»	6	5	10	6

- Норма обов'язкових резервів дорівнює 20%. Комерційний банк зберігає ще 5% від суми депозитів у якості надлишкових резервів. Величина депозитів складає 10000. Яку максимальну суму банк може використати для кредитування?

Варіант 7

Теоретичне завдання

Економічна циклічність як чинник макроекономічної нестабільності та її причини.

Задачі

- Використовуючи розподільчий метод, розрахуйте обсяг ВВП за наступними табличними даними (в умовних грошових одиницях).

Заробітна плата	200	Рента	12
Споживчі витрати	160	Непрямі податки	20
Амортизація	30	Прибуток з дивідендами	68
Приватні чисті інвестиції	20	Процент	24
Державні закупівлі продукту	16	Нерозподілений прибуток	10

- Розрахуйте величину мультиплікатора інвестицій, якщо обсяг національного доходу у першому році склав 74 млрд.гр.од., а потім щорічно зростав на 4 млрд. гр.од., обсяг сукупного споживання у першому році досяг 75 млрд.гр.од., а потім щорічно зростав на 3 млрд.гр.од.

Варіант 8

Теоретичне завдання

Інфляція попиту та інфляція витрат: суть, причини і механізм розвитку.

Задачі

- Визначіть, які із перерахованих економічних змінних є **ендогенними** (внутрішніми), а які **екзогенними** (зовнішніми) для макроекономічних моделей: *зайнятість, пропозиція, інвестиції, інфляція, споживання, процентна ставка, валютний курс, податки, грошова маса*. Визначіть, які із перерахованих економічних змінних є змінними **запасу**, а які змінними **поток**: *обсяг капіталу в економіці, приріст капіталу, кількість безробітних, сукупний продукт, річне споживання, річні інвестиції, національний дохід, державний борг, приріст продукту, зміна кількості безробітних*.

- Національна економіка описується наступними даними:

- 1) експорт товарів складає 19650 \$; 2) імпорт товарів складає 21758 \$; 3) громадяни одержують процентні виплати із-за кордону у розмірі 3621 \$; 4) країна виплачує іноземним інвесторам проценти у

розмірі 1394 \$; 5) витрати громадян на туризм за кордон складає 1919 \$; 6) доходи країни від іноземних туристів складають 1750 \$; 7) односторонні трансфери країни дорівнюють 2388 \$; 8) відтік капіталу з країни – 4174 \$; 9) приплив капіталу у країну – 6612 \$.

Використовуючи ці дані, розрахуйте сальдо поточного рахунку, рахунку руху капіталу і платіжного балансу країни. Як змінилися офіційні валютні резерви країни?

Варіант 9

Теоретичне завдання

Взаємозв'язок інфляції та безробіття у короткостроковому і довгостроковому макроекономічних періодах.

Задачі

1. Обчисліть приріст національного доходу (Y) у шести випадках, якщо приріст первісних інвестицій (I) дорівнює 10 млрд.гр.од., а гранична схильність до споживання (MPC) має наступні значення: 1) 0,4; 2) 0,5; 3) 0,6; 4) 0,7; 5) 0,8; 6) 0,9.

2. Знайдіть величину повного грошового мультиплікатора, якщо маса готівки і безготівкових грошей в обігу дорівнює 210 млрд.гр.од., а активи центрального банку складають 70 млрд.гр.од. Виходячи із цього, розрахуйте також частку готівки у грошовій масі в обігу і норму обов'язкових банківських резервів.

Варіант 10

Теоретичне завдання

Загальна макроекономічна рівновага: модель сукупного попиту і сукупної пропозиції (модель AD-AS, або «хреста Маршалла»).

Задачі

1. Розрахуйте загальний рівень безробіття в економіці, якщо кількість працюючих 18 млн. осіб, а число безробітних – 2 млн. осіб. Яким буде рівень безробіття, якщо за рік втратили роботу ще 120 тис. осіб, а 240 тис. безробітних припинили пошуки роботи.

2. Національна економіка описується наступними даними:

$Y = C + I + G + X_n$; $C = 300 + 0,8Y_d$; $I = 200 + 0,2Y$; $X_n = 100 - 0,04Y$; $G = 200$; $t = 0,2$. Y – національний дохід, C – споживання, I – інвестиції, G – державні витрати на закупівлю продукту, X_n – чистий експорт, t – номінальна податкова ставка.

Розрахувати: 1) рівноважний рівень національного доходу; 2) величину мультиплікатора автономних витрат.

Варіант 11

Теоретичне завдання

Сукупний попит і зайнятість в моделі макроекономічної рівноваги Дж. М. Кейнса.

Задачі

1. Сучасна інвестиційна модель економічного циклу пояснює циклічні коливання ефектом акселерації інвестицій. Вона відображена у таблиці, яку потрібно заповнити, визначивши стадії (фази) періодичного циклу, а також величини чистих і валових (загальних) інвестицій. Дані таблиці гіпотетичні, у млрд.ум.гр.од.

Фази циклу	Роки	Сукупний попит	Основний капітал	Інвестиції в економіці		
				I _з	I _ч	I _в
?	1	100	200	20	?	?
	2	90	180	20	?	?
?	3	80	160	20	?	?
	4	80	160	20	?	?

?	5	85	170	20	?	?
	6	90	180	20		
?	7	100	200	20	?	?
	8	120	240	20		

Умовні позначення: I_3 – інвестиції на заміщення спожитого основного капіталу, I_4 – інвестиції чисті (приріст інвестицій в економіці), I_B – інвестиції валові (загальні).

2. Припустимо, що державний бюджет було збалансовано і в економіці діє система пропорційного оподаткування. Чи збільшиться рівноважний рівень доходів і виникне бюджетний дефіцит, якщо, за інших рівних умов, автономні інвестиції зростатимуть?

Варіант 12

Теоретичне завдання

Сукупна пропозиція: класична і кейнсіанська моделі.

Задачі

1. Використовуючи закон Окуня (Оукена), визначіть втрати потенційного ВВП у країні, де економічна ситуація характеризується наступними даними: фактичний ВВП – 90 млрд. ум.гр.од.; економічно активне населення – 20 млн. осіб; загальна кількість безробітних – 2 млн. осіб, із загального числа 350 тис. осіб – добровільне (фрикційне) безробіття, 750 тис. осіб – структурне безробіття.

2. Уряд країни увів тарифи на імпорт цукру у розмірі 0,02 \$ за 1 кг цукру. Світова ціна 1 кг цукру дорівнює 0,1 \$. Обсяг внутрішнього виробництва цукру за умов вільної торгівлі складає 6 млрд. кг на рік, а при існуванні тарифу на імпорт – 8 млрд. кг на рік. Обсяг внутрішнього споживання цукру за умов вільної торгівлі складає 22 млрд. кг на рік, а при введенні тарифу на імпорт – 20 млрд. кг на рік. Обсяг імпорту цукру у дану країну за умов вільної торгівлі складає 16 млрд. кг на рік, а при введенні тарифу на імпорт – 12 млрд. кг на рік.

Використовуючи ці дані, розрахуйте: 1) втрати споживачів даної країни від введення тарифу на імпорт цукру; 2) вигравш виробників цукру даної країни від запровадження тарифу; 3) збільшення доходів державного бюджету від запровадження тарифу на імпорт цукру; 4) чисті втрати національного добробуту країни від обмеження імпорту.

Варіант 13

Теоретичне завдання

Повна і неповна зайнятість в національній економіці. Закон А. Окуня (Оукена).

Задачі

1. Припустимо, що національна економіка випускає тільки три види продукту. Використовуючи дані таблиці, обчисліть темп інфляції в економіці.

Вид продукту	Базовий рік		Поточний рік	
	К-сть, од	Ціна од., грн	К-сть, од	Ціна од., грн
«А»	8	2	10	4
«В»	6	3	8	5
«С»	4	4	10	6

2. Виявіть результати жорсткої бюджетної політики уряду з метою зниження рівня інфляції, використовуючи моделі AD-AS, «кейнсіанського хреста», IS-LM і криву Філіпса.

Варіант 14

Теоретичне завдання

Виробничі функції як неокласичні моделі економічного зростання. Економічний зміст виробничих функцій Кобба-Дугласа і Кобба-Дугласа-Тінбергена.

Задачі

1. Природний рівень безробіття в економіці гіпотетичної країни оцінюється у 5%, а загальний дорівнює 9%. Використовуючи ці дані, визначіть: 1) величину відносного відставання фактичного ВВП від потенційного за умови, що коефіцієнт чутливості ВВП до динаміки циклічного безробіття дорівнює 2; 2) втрати ВВП від циклічного безробіття, якщо фактичний обсяг випуску у даному році склав 600 млрд.гр.од..

2. Використовуючи дані таблиці, побудуйте графічний варіант макроекономічної моделі Дж.М. Кейнса, знайдіть точку та умови рівноваги, а також заповніть таблицю до кінця.

Роки	ЧНП	C	S	I _n	MPC	MPS	AD
1	280	275	5	18	0,75	0,25	293
2	300	289	11				307
3		302	18		0,65	0,35	320
4		314	26				332
5	360	325	35	18	0,55	0,45	343

У таблиці: C – споживання, S – заощадження, I_n – чисті інвестиції, MPC – гранична схильність до споживання, MPS – гранична схильність до заощаджень, AD – сукупний попит.

Варіант 15

Теоретичне завдання

Гранична схильність до споживання і мультиплікатор інвестицій.

Задачі

1. У таблиці дано наступні гіпотетичні показники (в млрд. умовних гр.од.).

Трансфертні платежі	40	Нерозподілений прибуток	28
Валові внутрішні інвестиції	162	Амортизація	79
Непрямі податки на бізнес	70	Особисті споживчі витрати	772
Особистий по дохідний податок	26	Податок на прибуток корпорацій	14
Експорт	30	Внески на соціальне страхування	2
Імпорт	19	Державні закупівлі продукту	85

Розрахуйте: 1) показники ВВП і доходу в особистому розпорядженні; 2) обсяг приватних заощаджень в економіці; 3) приріст капіталу в економіці.

2. Національна економіка описується наступними даними:

$C = 20 + 0,8(Y - T + F)$ (споживання); $I = 60$ (інвестиції); $T = 40$ (податки); $F = 10$ (трансферти); $G = 30$ (державні витрати). Розрахуйте: 1). Яким буде рівноважний рівень доходу? 2). Як зміниться рівноважний рівень доходу та сальдо державного бюджету, яким буде мультиплікатор державних витрат, якщо уряд збільшить свої витрати до 40?

Варіант 16

Теоретичне завдання

Кейнсіанська модель економічного зростання.

Задачі

1. Знайдіть рівноважний обсяг ЧНП, якщо у першому році він склав 185 млрд.ум. гр.од., а потім щорічно зростав на 10 млрд., початковий обсяг споживання досягав 187,5 млрд., його щорічне зростання – 7,5 млрд., а щорічний приріст інвестицій склав 10 млрд. ум.гр.од.

2. Визначіть, які з перерахованих напрямків державного регулювання ринкової економіки відображають **адміністративне регулювання**: 1) державний контроль над монополями; 2) забезпечення мінімального рівня добробуту і соціального захисту громадян; 3) регулювання процентної ставки; 4) послаблення впливу негативних ефектів системи вільного підприємництва через встановлення правил і норм ринкової поведінки та екологічної безпеки; 5) регулювання гро-

шової маси; 6) захист національного ринку засобами політики економічного протекціонізму; 7) реалізація цільових комплексних програм економічного, соціального та науково-технічного розвитку; 8) регулювання податкових ставок; 9) розробка і впровадження правових господарських норм; 10) встановлення національних стандартів якості та санітарних норм.

Варіант 17

Теоретичне завдання

Зміст, джерела, чинники і типи економічного зростання.

Задачі

1. Національна економіка описується наступними даними:

$$Y = C + I; C = 100 + 0,8Y; I = 50. Y - \text{національний дохід, } C - \text{споживання, } I - \text{інвестиції.}$$

Визначіть рівноважний рівень національного доходу і рівноважний рівень заощаджень і споживання. Яким буде незапланований приріст запасу продукту, якщо рівень випуску буде дорівнювати 800? Як зміниться рівноважний рівень доходу, якщо автономні інвестиції зростуть до 100? Яким при цьому буде значення мультиплікатора автономних витрат?

2. У країні **A** один робітник може виробити за робочий день 12 м^2 шовку або 2 кг масла, а в країні **B** робітник виготовляє за робочий день 4 м^2 шовку або 8 кг масла.

Дайте відповідь на такі питання: 1) Які відносні ціни у країнах **A** і **B** за відсутності торгівлі між ними? 2) Що будуть поставляти країни **A** і **B** на експорт після встановлення торговельних відносин між ними? 3) У яких межах можуть коливатися світові ціни після встановлення міжнародних торговельних відносин? 4) Якщо припустити, що до встановлення міжнародних торговельних відносин один робітник у країні **A** виробляв за день 8 м^2 шовку або $1,5 \text{ кг}$ масла, а в країні **B** – 1 м^2 шовку або 6 кг масла, то яким буде загальний приріст виробництва шовку і масла у результаті спеціалізації країн на випуску відносно дешевших продуктів? 5) Якщо реальне співвідношення у торгівлі між країнами **A** і **B** склалося на рівні 2 м^2 шовку за 1 кг масла, то яким буде вираш від спеціалізації і торгівлі для кожної країни?

Варіант 18

Теоретичне завдання

Неокласичні моделі економічного зростання.

Задачі

1. Обчисліть приріст національного доходу (Y) у п'яти випадках, якщо приріст первісних інвестицій (I) дорівнює 10 млрд.гр.од. , а гранична схильність до заощаджень (MPS) має наступні значення: 1) $0,6$; 2) $0,5$; 3) $0,4$; 4) $0,3$; 5) $0,2$.

2. Припустимо, що Мексика намагається стабілізувати співвідношення власного песо до долара США за умови, що ціни у доларах щорічно зростають на 7% .

Проаналізуйте ситуацію і дайте відповідь на питання: 1) Яким повинен бути рівень інфляції у Мексиці для стабілізації обмінного курсу валют? 2) Яким повинен бути темп зростання грошової маси в обігу Мексики, якщо співвідношення кількісної теорії грошей виконуються як у Мексиці, так і в США за постійних поведінкових коефіцієнтів k , а темп економічного зростання у Мексиці складає 2% на рік? 3) Чи будуть сталими поведінкові коефіцієнти, якщо у Мексиці з'явилася тенденція до зниження процентних ставок?

Варіант 19

Теоретичне завдання

Неокейнсіанські моделі економічного зростання О. Домара, Р. Гаррода і Дж.Гікса.

Задачі

1. Розрахуйте величину мультиплікатора інвестицій за даними таблиці.

Випадки	Гранична схильність до споживання (MPC)	Гранична схильність до заощаджень (MPS)
I	0,50	0,50
II	0,55	0,45
III	0,60	0,40

2. Яким чином зростання процентної ставки може вплинути на норму резервування депозитів і співвідношення «готівка / депозити»? Якщо взяти до уваги цей ефект, то який вигляд прийме крива пропозиції грошей?

Варіант 20

Теоретичне завдання

Суть, напрями і форми економічної політики держави. Цілі економічної політики та їх суперечлива єдність.

Задачі

1. Розрахуйте обсяг ВВП за витратами і доходами, якщо у даному році величина споживчих витрат населення досягла 60 млрд.гр.од., фонд заробітної плати склав 49 млрд., вартість спожитого капіталу (амортизація) – 19 млрд., приватні інвестиції – 20 млрд., прибуток фірм з дивідендами – 14,5 млрд., державні витрати на закупівлю товарів і послуг – 16 млрд., непрямі податки держави на бізнес – 5 млрд., процентні виплати – 9 млрд., рентні виплати – 3,5 млрд., а чистий експорт – 4 млрд.гр.од.

2. Національна економіка описується наступною виробничою функцією: $Y = AK^{0,4}L^{0,6}$. Відомо, що темп приросту K (капіталу) дорівнює 3% на рік, а L (кількості зайнятих) – 2%. Загальна продуктивність ресурсів зростає з темпом 1,5% на рік. Як змінюється обсяг виробництва?

Варіант 21

Теоретичне завдання

Суть, короткострокові і довгострокові цілі та інструменти фінансової (бюджетно-податкової) політики. Дискреційна і недискреційна фінансова політика.

Задачі

1. Використовуючи один з методів, розрахуйте обсяг ВВП за наступними табличними показниками національної економіки (в умовних грошових одиницях).

Заробітна плата	20	Рента	1,2
Споживчі витрати	16	Непрямі податки	2
Амортизація	3	Прибуток з дивідендами	6,8
Приватні чисті інвестиції	2	Процент	2,4
Державні закупівлі продукту	1,6	Нерозподілений прибуток	1

2. За п'ять років населення Нейстрії зросло з 5,0 до 5,2 млн. осіб. За цей період обсяг реального ВВП зріс від 303 до 312 млрд. нейстриків. Розрахуйте темпи зростання реального ВВП на пересічного нейстрианця, величину номінального ВВП, якщо за 5 років споживчі ціни зросли у 1,2 раза. Обчисліть також темпи зростання і приросту ВВП.

Варіант 22

Теоретичне завдання

Державний бюджет та його доходи. Податки і податкові ставки. Крива Лаффера. Податковий мультиплікатор.

Задачі

1. За законом Окуня (Оукена) визначить втрати потенційного ВВП у країні, де економічна ситуація характеризується наступними даними: фактичний ВВП – 45 млрд.ум.гр.од.; економічно активне насе-

лення – 10 млн. осіб; загальна кількість безробітних – 1 млн. осіб, із загального числа 175 тис. осіб – добровільне (фрикційне) безробіття, 375 тис. осіб – структурне безробіття.

2. Національна економіка описується наступними даними: 1) експорт складає 9825 \$; 2) імпорт складає 10879 \$; 3) громадяни одержують процентні виплати із-за кордону у розмірі 1810 \$; 4) країна виплачує іноземним інвесторам проценти у розмірі 697 \$; 5) витрати громадян на туризм за кордон складає 960 \$; 6) доходи країни від іноземних туристів складають 875 \$; 7) односторонні трансферти країни дорівнюють 1194 \$; 8) відтік капіталу з країни – 2087 \$; 9) приплив капіталу у країну – 3306 \$.

Використовуючи ці дані, розрахуйте сальдо поточного рахунку, рахунку руху капіталу і платіжного балансу країни. Як змінилися офіційні валютні резерви країни?

Варіант 23

Теоретичне завдання

Дефіцит державного бюджету і державний борг. Суть та види державного боргу і бюджетного дефіциту. Управління бюджетним дефіцитом.

Задачі

1. Національна економіка описується наступними даними:

$Y = C + I$; $C = 100 + 0,8Y$; $I = 50$. Y – національний дохід, C – споживання, I – інвестиції.

Визначіть рівноважний рівень національного доходу і рівноважний рівень заощаджень і споживання. Яким буде незапланований приріст запасу продукту, якщо рівень випуску буде дорівнювати 800? Як зміниться рівноважний рівень доходу, якщо автономні інвестиції зростуть до 100? Яким при цьому буде значення мультиплікатора автономних витрат?

2. Визначіть, які з перерахованих **економічних функцій держави** були властивими для умов економіки **вільної конкуренції**: 1) забезпечення економіки грошима; 2) антимонопольне регулювання і стимулювання конкуренції; 3) забезпечення основ існування ринкової економіки і задоволення суспільних потреб; 4) визначення головних цілей і пріоритетів макроекономічного розвитку; 5) забезпечення екологічної безпеки і економії невідтворюваних ресурсів; 6) здійснення економічної політики обмеження безробіття та інфляції, послаблення циклічних коливань; 7) захист національного ринку; 8) соціальний захист громадян.

Варіант 24

Теоретичне завдання

Зміст, цілі, методи та інструменти монетарної (грошово-кредитної) політики.

Задачі

1. Розрахуйте обсяг ВВП за витратами і доходами, якщо у даному році величина споживчих витрат населення досягла 600 млрд.гр.од., фонд заробітної плати склав 490 млрд., вартість спожитого капіталу (амортизація) – 180 млрд., приватні інвестиції – 200 млрд., прибуток фірм з дивідендами – 145 млрд., державні витрати на закупівлю товарів і послуг – 160 млрд., непрямі податки держави на бізнес – 50 млрд., процентні виплати – 90 млрд., рентні виплати – 35 млрд., а чистий експорт – 40 млрд.гр.од.

2. Використовуючи дані наступної таблиці, побудуйте графічний варіант макроекономічної моделі Дж.М.Кейнса, знайдіть точку та умови рівноваги, а також заповніть таблицю до кінця.

Роки	ЧНП	C	S	I_n	MPC	MPS	AD
1	140,0	137,5	2,5	9,0	0,75	0,25	146,5
2	150,0	144,5	5,5	9,0			153,5
3	160,0	151,0	9,0	9,0			160,0
4	170,0	157,0	13,0	9,0			166,0
5	180,0	162,5	17,5	9,0			171,5

У таблиці: C – споживання, S – заощадження, I_n – чисті інвестиції, MPC – гранична схильність до споживання, MPS – гранична схильність до заощаджень, AD – сукупний попит.

Варіант 25

Теоретичне завдання

Суть та аналіз інвестицій. Неокласична і кейнсіанська моделі інвестицій.

Задачі

1. Природний рівень безробіття в економіці гіпотетичної країни оцінюється у 4%, а загальний дорівнює 7%. Використовуючи ці дані, визначіть: 1) величину відносного відставання фактичного ВВП Нейстрії від потенційного за умови, що коефіцієнт чутливості ВВП до динаміки циклічного безробіття дорівнює 2; 2) втрати ВВП Нейстрії від циклічного безробіття, якщо фактичний обсяг випуску у даному році склав 200 млрд.гр.од.

2. Номінальний ВВП дорівнює 600 млрд.ум.гр.од., середня швидкість обігу грошей – 6 разів на рік, індекс споживчих цін – 1,2. Розрахуйте: 1) кількість грошей, необхідних для обігу; 2) реальний ВВП.

Варіант 26

Теоретичне завдання

Грошово-кредитна система, її зміст, функції, об'єкти і суб'єкти.

Задачі

1. Розрахуйте величину мультиплікатора інвестицій, якщо обсяг національного доходу у першому році склав 37 млрд.гр.од., а потім щорічно зростав на 2 млрд. гр.од., обсяг сукупного споживання у першому році досяг 37,5 млрд.гр.од., а потім щорічно зростав на 1,5 млрд.гр.од.

2. Національна економіка описується наступними даними:

$$Y = C + I; C = 100 + 0,8Y; I = 50. Y - \text{національний дохід}, C - \text{споживання}, I - \text{інвестиції}.$$

Визначіть рівноважний рівень національного доходу і рівноважний рівень заощаджень і споживання. Яким буде незапланований приріст запасу продукту, якщо рівень випуску буде дорівнювати 800? Як зміниться рівноважний рівень доходу, якщо автономні інвестиції зростуть до 100? Яким при цьому буде значення мультиплікатора автономних витрат?

Варіант 27

Теоретичне завдання

Класична і кейнсіанська теорії попиту на гроші. Моделі пропозиції грошей.

Грошовий мультиплікатор. Рівновага грошового ринку.

Задачі

1. Припустимо, що національна економіка випускає тільки два продукти.

Використовуючи дані наступної таблиці, обчисліть індекс кількісного обсягу, індекс цін, темпи зростання і приросту номінального ВВП.

Вид продукту	Базовий рік		Поточний рік	
	К-сть, од	Ціна од., грн	К-сть, од	Ціна од., грн
«А»	10	2	10	4
«В»	8	4	10	5

2. Національна економіка описується наступними даними:

$$C = 20 + 0,8(Y - T + F) \text{ (споживання)}; I = 60 \text{ (інвестиції)}; T = 40 \text{ (податки)}; F = 10 \text{ (трансферти)};$$

$$G = 30 \text{ (державні витрати)}.$$

1). Розрахуйте рівноважний рівень доходу.

2). Як зміниться рівноважний рівень доходу та сальдо державного бюджету, яким буде мультиплікатор державних витрат, якщо уряд збільшить свої витрати до 40?

3) Як зміниться рівноважний рівень доходу та сальдо державного бюджету, яким буде мультиплікатор державних витрат, якщо уряд збільшить податки з 40 до 50, залишивши рівень державних витрат на позначці 30?

Варіант 28
Теоретичне завдання
 Теорія міжнародної торгівлі.

Задачі

1. У таблиці дано наступні гіпотетичні показники (в млрд. умовних гр.од.).

Трансфертні платежі	80	Нерозподілений прибуток	56
Валові внутрішні інвестиції	324	Амортизація	158
Непрямі податки на бізнес	140	Особисті споживчі витрати	1544
Особистий по доходний податок	52	Податок на прибуток корпорацій	28
Експорт	60	Внески на соціальне страхування	4
Імпорт	38	Державні закупівлі продукту	170

Розрахуйте: 1) показники ВВП і національного доходу; 2) обсяг приватних заощаджень в економіці; 3) приріст капіталу в економіці.

2. Національна економіка описується наступною виробничою функцією:

$$Y = AK^{0.4}L^{0.6}$$

Відомо, що темп приросту K (капіталу) дорівнює 3% на рік, а L (кількості зайнятих) – 2%. Загальна продуктивність ресурсів зростає з темпом 1,5% на рік.

Як змінюється обсяг виробництва?

Варіант 29

Теоретичне завдання

Зовнішньоторгова політика та її інструменти. Економічний протекціонізм і вільна торгівля.

Задачі

1. Розрахуйте величину мультиплікатора інвестицій, якщо обсяг національного доходу у першому році склав 185 млрд.гр.од., а потім щорічно зростав на 10 млрд. гр.од., обсяг сукупного споживання у першому році досяг 187,5 млрд.гр.од., а потім щорічно зростав на 7,5 млрд.гр.од.

2. Розрахуйте загальний рівень безробіття в економіці, якщо кількість працюючих складає 7,2 млн. осіб, а число безробітних – 0,8 млн. осіб. Яким буде рівень безробіття, якщо за рік втратили роботу ще 48 тис. осіб, а 96 тис. безробітних взагалі припинили її пошуки.

Варіант 30

Теоретичне завдання

Платіжний баланс країни, його структура і значення.

Взаємозв'язок рахунків платіжного балансу.

Задачі

1. Розрахуйте обсяг ВВП за витратами і доходами, якщо у даному році величина споживчих витрат населення досягла 360 млрд.гр.од., фонд заробітної плати склав 294 млрд., вартість спожитого капіталу (амортизація) – 114 млрд., приватні інвестиції – 120 млрд., прибуток фірм з дивідендами – 87 млрд., державні витрати на закупівлю товарів і послуг – 96 млрд., непрямі податки держави на бізнес – 30 млрд., процентні виплати – 54 млрд., рентні виплати – 21 млрд., а чистий експорт – 24 млрд.гр.од.

2. Знайдіть рівноважний обсяг ЧНП, якщо у першому році він складав 37 млрд.ум. гр.од., а потім щорічно зростав на 2 млрд., початковий обсяг споживання досягав 37,5 млрд., його щорічне зростання – 1,5 млрд., а щорічний приріст інвестицій склав 2 млрд.ум. гр.од.

Варіант 31

Теоретичне завдання

Вплив макроекономічної політики на стан платіжного балансу.

Дефіцит і криза платіжного балансу.

Задачі

1. Застосовуючи метод кінцевого використання, розрахуйте обсяг ВВП за табличними показниками національної економіки (в умовних грошових одиницях).

Заробітна плата	200	Рента	12
Споживчі витрати	180	Непрямі податки	20
Амортизація	30	Прибуток з дивідендами	68
Приватні чисті інвестиції	48	Процент	24
Державні закупівлі продукту	32	Чистий експорт	10

2. Норма обов'язкових резервів дорівнює 18%. Комерційний банк зберігає ще 5% від суми депозитів у якості надлишкових резервів. Величина депозитів складає 12000. Яку максимальну суму банк може використати для кредитування?

Варіант 32

Теоретичне завдання

Макроекономічна рівновага на товарному і грошовому ринках. Модель IS-LM.

Криві IS і LM, їх нахил та зміщення.

Задачі

1. За законом Окуня (Оукена) визначіть втрати потенційного ВВП у країні, де економічна ситуація характеризується наступними даними: фактичний ВВП – 108 млрд.ум. гр.од.; економічно активне населення – 24 млн. осіб; загальна кількість безробітних – 2,4 млн. осіб, із загального числа 420 тис. осіб – добровільне (фрикційне) безробіття, 900 тис. осіб – структурне безробіття.

2. Номінальний ВВП дорівнює 560 млрд.ум.гр.од., середня швидкість обігу грошей – 5 разів на рік, індекс споживчих цін – 1,12.

Розрахуйте: 1) кількість грошей, необхідних для обігу; 2) реальний ВВП.

Варіант 33

Теоретичне завдання

Модель відкритої економіки Мандела-Флемінга.

Задачі

1. Обчисліть приріст національного доходу (Y) у п'яти випадках, якщо приріст первісних інвестицій (I) дорівнює 12 млрд.гр.од., а гранична схильність до споживання (MPC) має наступні значення: 1) 0,45; 2) 0,50; 3) 0,55; 4) 0,60; 5) 0,65.

2. Припустимо, що державні закупівлі продукту дорівнюють 500, податкова функція має вигляд $T = 0,4Y$, функція трансфертів $F = 0,2Y$, рівень цін $P = I$, державний борг $D = 1000$ за ставки відсотка $R = 0,1$, реальний обсяг виробництва дорівнює 2000, а потенційний складає 2500.

Виходячи з цих даних, дайте відповідь на питання: 1). Яким є сальдо державного бюджету – позитивним чи негативним? 2). Яка величина структурного і циклічного дефіциту державного бюджету?

Варіант 34

Теоретичне завдання

Видатки держави. Мультиплікатор державних витрат.

Мультиплікатор збалансованого бюджету.

Задачі

1. Результати яких економічних угод із перерахованих будуть враховані у ВВП, а результати яких не будуть?

- 1). Покупець придбав автомобіль, який шість років був у користуванні, за 15 тис.грн.
- 2). Видавництво продало книги, які зберігалися на складі з минулого року, на суму 12 тис.грн.
- 3). Сім'я продала стару квартиру за 200 тис.грн. і купила нову у щойно збудованому будинку за 350 тис.грн.
- 4). Фірма придбала десять нових комп'ютерів на суму 49 тис.грн.
- 5). Підприємець придбав акції певної корпорації на суму 40 тис.грн.
- 6). За виконану домашню роботу за рік прислузі нарахували заробітну плату 9600 грн.

2. Як зміниться пропозиція грошей (M^s), якщо коефіцієнт депонування (c) зменшився від 0,30 до 0,25, норма резервування (r) дорівнює 0,20, а грошова база (A) складає 100 млрд.\$?

Варіант 35

Теоретичне завдання

Рівноважний рівень світових цін і вигоди від зовнішньої торгівлі.
Зовнішня торгівля і розподіл доходів.

Задачі

1. Припустимо, що національна економіка випускає тільки два продукти: **A** – споживчий і **B** – інвестиційний. У поточному році було вироблено 100 од. продукту **A** за ціною 4 грн. за одиницю і 50 од. продукту **B** за ціною 6 грн. кожна. До кінця поточного року 16 од. продукту **B** зносилися і вимагають своєї заміни. Щоб забезпечити економічне зростання, у наступному році потрібно розширити випуск продукту **B** на 8 одиниць.

Розрахуйте наступні показники: 1) ВВП; 2) ЧНП; 3) обсяг споживання; 4) обсяг валових інвестицій; 5) обсяг чистих інвестицій.

2. Національна економіка описується наступними даними:

$$Y = C + I + G + X_n; C = 300 + 0,8Y_d; I = 200 + 0,2Y; X_n = 100 - 0,04Y; G = 200; t = 0,2.$$

Y – національний дохід, C – споживання, I – інвестиції, G – державні витрати на закупівлю продукту, X_n – чистий експорт, t – номінальна податкова ставка.

Розрахувати: 1) рівноважний рівень національного доходу; 2) величину мультиплікатора автономних витрат.

Варіант 36

Теоретичне завдання

Фіскальна (бюджетно-податкова) і монетарна (грошово-кредитна) політика у класичній та кейнсіанській моделях.

Задачі

1. Припустимо, що національна економіка випускає тільки три продукти.

Використовуючи дані таблиці, розрахуйте індекси цін Пааше, Ласпейраса і Фішера.

Вид продукту	Базовий рік		Поточний рік	
	К-сть, од	Ціна од., грн	К-сть, од	Ціна од., грн
«А»	10	2	10	4
«В»	8	4	10	5
«С»	6	5	10	6

2. У таблиці дано наступні гіпотетичні показники (в млрд. умовних гр.од.).

Споживчі витрати	245	Дивіденди	14
Трансфертні виплати	12	Заробітна плата	221
Рента	14	Непрямі податки на бізнес	18

Амортизація	27	Податок на прибуток корпорацій	19
Чистий експорт	3	Нерозподілений прибуток	21
Сальдо доходів із-за кордону	- 3	Державні закупівлі продукту	72
Внески на соц. страхування	5	Прибуток підприємств	56
Процент	17	Чисті приватні інвестиції	33
Особистий податковий податок	16	Особисті заощадження	16

Розрахуйте: 1) ВВП за грошовими витратами; 2) ВВП за грошовими доходами; 3) чистий національний продукт і валовий національний дохід; 4) дохід в особистому розпорядженні громадян.

Варіант 37

Теоретичне завдання

Коливання рівноважного рівня випуску навколо економічного потенціалу. Мультиплікатор автономних витрат. Рецесійний та інфляційний розриви. Парадокс ощадливості.

Задачі

1. Чисельність населення гіпотетичної країни складає 6 млн. осіб, із них 1,75 млн. – діти до 16 років, а також недієздатні та засуджені, 1,25 млн. – вибули з економічно активного населення, 120 тис. – безробітні, 380 тис. осіб – працівники, зайняті неповний робочий день, які водночас шукають нову роботу. Використовуючи ці статистичні дані, розрахуйте:

1) величину робочої сили країни; 2) загальний рівень безробіття.

2. Номінальний ВВП дорівнює 600 млрд.ум.гр.од., середня швидкість обігу грошей – 6 разів на рік, індекс споживчих цін – 1,2. Розрахуйте: 1) кількість грошей, необхідних для обігу; 2) реальний ВВП.

Варіант 38

Теоретичне завдання

Зміст, цілі, методи та інструменти монетарної (грошово-кредитної) політики.

Задачі

1. Природний рівень безробіття в економіці гіпотетичної країни оцінюється у 5%, а загальний дорівнює 10%. Використовуючи ці дані, визначіть:

1) величину відносного відставання фактичного ВВП даної країни від потенційного за умови, що коефіцієнт чутливості ВВП до динаміки циклічного безробіття дорівнює 2,2;

2) втрати ВВП від циклічного безробіття, якщо фактичний обсяг випуску у даному році склав 800 млрд.ум.гр.од.

2. Уявимо, що державні закупівлі продукту дорівнюють 500, податкова функція має вигляд $T = 0,475Y$, функція трансфертів $F = 0,2Y$, рівень цін $P = 1$, державний борг $D = 1000$ за ставки відсотка $R = 0,1$, реальний обсяг виробництва дорівнює 2000, а потенційний складає 3100.

Виходячи з цих даних, дайте відповідь на питання: 1. Яким є сальдо державного бюджету – позитивним чи негативним? 2. Яка величина структурного і циклічного дефіциту державного бюджету?

Варіант 39

Теоретичне завдання

Гроші та їх функції. Грошова маса в економіці та її агрегати.

Задачі

1. Знайти величину реального ВВП гіпотетичної країни у даному році, якщо минулого року його обсяг склав 960 млрд.гр.од., темп приросту за рік досяг 10 відсотків, однак ціни зросли у 1,2 раза.

2. У країні **A** один робітник може виробити за робочий день 6 кг цукру або 1 л олії, а в країні **B** робітник виготовляє за робочий день 2 кг цукру або 4 л олії. Дайте відповідь на такі питання:

1) Які відносні ціни у країнах **A** і **B** за відсутності торгівлі між ними?

- 2) Що будуть поставляти країни **A** і **B** на експорт після встановлення торговельних відносин між ними?
- 3) У яких межах можуть коливатися світові ціни після встановлення міжнародних торговельних відносин?
- 4) Якщо припустити, що до встановлення міжнародних торговельних відносин один робітник у країні **A** виробляв за день 4 кг цукру або 0,75 л олії, а в країні **B** – 0,5 кг цукру або 3 л олії, то яким буде загальний приріст виробництва цукру і олії у результаті спеціалізації країн на випуску відносно дешевших продуктів?
- 5) Якщо реальне співвідношення у торгівлі між країнами **A** і **B** склалося на рівні 1 кг цукру за 0,5 л олії, тобто 2 кг цукру обмінюється на 1 л олії, то яким буде вигоду від спеціалізації і торгівлі для кожної країни?

Варіант 40

Теоретичне завдання

Короткострокова та довгострокова макроекономічна рівновага. Шоки попиту і пропозиції.
Стабілізаційна політика.

Задачі

1. Розрахуйте обсяг ВВП за витратами і доходами, якщо у даному році величина споживчих витрат населення досягла 180 млрд.гр.од., фонд заробітної плати склав 147 млрд., вартість спожитого капіталу (амортизація) – 57 млрд., приватні інвестиції – 60 млрд., прибуток фірм з дивідендами – 43,5 млрд., державні витрати на закупівлю товарів і послуг – 48 млрд., непрямі податки держави на бізнес – 15 млрд., процентні виплати – 27 млрд., рентні виплати – 10,5 млрд., а чистий експорт – 12 млрд.гр.од.
2. Знайдіть величину простого грошового мультиплікатора та кількість безготівкових грошей у грошовій масі в обігу, якщо маса готівки і безготівкових грошей в обігу дорівнює 420 млрд.гр.од., а норма обов'язкового резервування складає 25%.

ЗМІСТ

Задачі і вправи для практичних занять – 3

Задачі і вправи для самостійної роботи – 9

Розв'язок типових задач з макроекономіки – 15

Тести – 23

Завдання контрольної роботи для студентів дистанційного навчання – 58

